

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A reakció Németországban.

Arad, február 1.

Az a bántó, összhangnélküli tónus, mely közéletünkben, különösen parlamenti pártjaink magatartásában és működésében észlelhető, sok valószínűséget kölcsönöz azon feltevésnek, hogy ez sajátkép a szomszéd államok átsugárzó beléletének visszfénye. Éjszakon az abszolutizmus, keleten az iredenta, délen az anarchia és nyugaton Ausztriában, de különösen Németországban a reakció érezteti hatását nálunk is, és rányomja az idegenségből eredő ragályozás bélyegét a mi — amazokénál hasonlíthatatlanul egészségesebb és alkotó erőben gazdagabb — alkotmányos viszonyainkra.

Hogy első sorban a reakció előnyomulása nemcsak az osztrák feudal-klerikális körök befolyására, hanem a németországi mozgalmakra is visszavezethető, az különösen azon jelenségből következtethető, hogy a reakció nálunk ugyanazon eszközökkel próbálkozik, melyek Német- és Poroszországban igen jól beváltak: a vallási türelmetlenségre és agrarizmusra fektetett pártalakításokkal.

A legújabbán megalapított néppárt egészen német minta szerint van tervezve és szervezve, célja is ugyanaz lesz: a katolikus papság és a római kuria támogatásával az értelmetlen tömeg és az önzésében dédelgetett parasztságra támaszkodva egy konzervatív-klerikális parlamenti pártot teremteni, mely ha többség-

re nem tud vergődni — ezt már egyoldalú felekezeti jellege is kizárja — de jelentékeny válandott súlyát a kínálkozó alkalmakhoz képest érvényesítve, engedményeket erőszakol ki saját céljaira, s egy határozottan szabadelvű irány állandóságát, egyszer mindenkorra megakasztja. Erre a jelentőségre nálunk kissé nehezebben fog szert tehetni azért, mert a cenzus a németországihoz képest magas, épen azért föl is vette programjába a néppárt a »szavazati jog és a választókerületek szabályozását.« Meggyőződésünk szerint ugyan a mi néppártunk felburjánó... az-az felvirágozása még egyéb akadályokba is fog ütközni, első sorban a magyar nép jözanságába, mely a főuri maszlagot nem fogja bevenni s a muszkavezető tradíciók után indulni.

De hát Németországban beütött. A birodalmi gyűlésnek a felforgatók elleni javaslatok tárgyalására kiküldött bizottságában a centrum-párt emberei viszik a vezérszerepet s a különben is gyanus természetű és célzatu törvényjavaslatot képtelen pótindítványokkal szerelik föl nyilván azzal a szándékkal, hogy rátermett és hivatott kezekben ne csak a felforgatók, hanem a — liberálisok ellen is hasznukat lehessen venni. Így például a tegnapi ülésen keresztül vitték, hogy a büntények és kihágások dicsőítését megtorló paragrafusok közé a házasságtörés és a vallásértés is fölvetessék oly formán, hogy a ki ezeket a vétségeket úgy beszél meg, hogy az hasonló cselekmények után zászár a való bátorításra

alkalmassáklátszik, az ilyen egyén ellen hivatalból vád emelendő.

A porosz országgyűlésen az agráriusok igyekeznek az ipart és a tőkét a véginséggel küzdő gazdák javára egy kissé megadóztatni. Nincsenek meglepődve a földmívelési miniszter azon intézkedéseivel, hogy a szeszgyárt és répa-termelést megfelelő adókedvezményben részesíti; az olcsóbb szállítást a tarifaszervezők megbontásának árán is követelik, sőt egy Kanitz nevű agrárius azzal a komoly indítvánnyal lépett fel, hogy a gabona-bevitel állami monopóliummá tétessék, és az importált gabna árát az állam szabja meg oly arányban, hogy a földesuraknak az országon belül haszonnal lehessen termelniük. A dologban az a legnevezetesebb, hogy e támozus indítvány fölül a miniszter nem is igen mert elutasítólag nyilatkozni, s midőn a se hideg se meleg fogadtatást az egyik agrárius első osztályu temetésnek nevezte, a miniszter a tegnapi ülésen tiltakozott azon föltevés ellen, mintha ő az ilyen eszméket elakarná temetni.

Az agráriusok tehát már megszabták az árát annak a támogatásuknak, melyben a kormányt részesítették. A centrum-pártbeliek sem dolgoznak azonban ingyen. Első egyenértékül a jezsuita törvény megszüntetését remélik, ám ezt csak előpénzül, legfőbb óhajuk keresztülvinni azt, hogy a népoktatás a felekezetteknek teljesen kiszolgáltassék. Ezelőtt pár évvel ugyan meghiusult ebbeli reményük és vállalkozásuk, de azóta is haladt

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Virág ez az élet.

Tulinak.

Virág ez az élet,
A bánat virága,
Ezer hulló könnyem
Harmatoz le rája.

Ezer hulló könnyem
Százszor is felszárad,
Ezer hulló könnyem
Százszor is megárad,
Tebrted utánad.

Fürdenél csak egyszer
Szivem patakjába,
Akkor tán nem sírnék
Utánad hiába,
Tán meglátnád rajtam
A bánat virágát,
Ha nem a virágát,
Annak a szomorú,
Sápadt hordozóját.

Hrabovszky Lajos.

Mese a kuczkóbul.

Irta: Kóber Tamás.

Téli estezürkület. Az ablak-kuczkóban két gyerek ül egy széken. Egyik az ülésen, másik a támlán. Az egyik tizenhétéves leány, a másik harminczkétéves fiu.

Játszanak. A leány a fiu hajában turkál, a fiu a leány kisujját simogatja, pöczkösen kiegyenesíti, hosszasan, komolyan nézegeti, majd végig csókolgatja. Aztán szopogatja, a mint hogy a gyerekek mindent szoktak szopogatni, a mi nem is rudas csukor.

— Igen, — szól a kis leány, — hizeleg neki, hogy el ne árulja magát. Pedig az én kis ujjam nem hajt a szép szóra, azért is megsug nekem minden rosszat, a mit maga elkövet.

— Nem, — szól a fiu, — csókolom, simogatom, hálából, szeretetből, hogy annyit árulkozik. Kedves, édes, gyönyörűséges kis erkölcsbirám ő. Meséljen rólam sokat, akármit, csak meséljen. Hiszen ha rosszat mond, maga úgy sem hisz neki. Csak a jót, csak az igazat, hogy mindig gondolok magára, az én kis mindenségemre. Hogy a szemeim könybe lábadnak, mikor este lefekvéskor imádság helyett suttogom: jó éjszakát kis angyalom! Hogy álmaimból csak félig fölészmélve, dadogom: jó reggelt, kis virágom! Hogy a mióta szeretem, jó ember vagyok, új ember, ki idegennek érzi az egész világot, a ki szeretne folyton itt

lenni, ön mellett, kezében tartani kezét, és nézni, nézni, édes szemén keresztül az ön tiszta, az ön imádatos szép lelkébe.

A leány arca ráborult a fiu keze fejére, úgy hallgatja. Majd föltekint reá, könyes szemmel, boldog mosolygással. Egy pillanatig összenéznek, aztán odatapad a fiu ajka a leány édes kis szájára, hosszan egybeforva, míg a könyes szempár fáradtan lecsukódik.

Halk csattanással válik szét az ajkapár. A leány arczát a fiu mellére hajtja, az átkarolja és csókolja a haját. Majd gyöngéden fölemeli, arczát két keze közé fogva, nézi, nézi a kipi-rult, édes arczot. A szemek lesütve, mélyéges szomorúság borong rajta?

A fiu mélyen sóhajt, majd mosolyogni próbál, úgy iparkodik, hogy a lesütött szem reá nyiljon. Am a leány ismét ráborul a vállára és csöndesen sirdogál.

— Sir? — szól a fiu halkán. — Bántottam?
— Nem tudom, — suttogta a leány, — de ha megcsókol, az olyan szomorú! Mert bűn, nagy bűn szeretni.

— des kis ártatlanság, — szól a fiu, — ez nem bűn, ez a valódi szerelem, a valódi boldogság. A tiszta boldogság nem kaczag, hanem könnyezik s nincs mély érzés, mely nem hasonlítana a szomorúsághoz.

— Szeret?
— Szeretem.
— Nagyon?

a német világ — hátrafelé, és ha közbe nem jö valami, akkor a nagyszabásu összeesküvés, melyet az ég és a föld nevében papok, urak és parasztok szönek a közszabadság és a polgárság többi osztályai ellen, sikerülni fog; csak hogy attól félünk, hogy attól a felfordulástól, mely erre fog bekövetkezni, a kihágások dicsőítése ellen hozott büntető paragrafusok nem fogják megóvni az isteni félelem és jó erkölcsök országát.

BELFÖLD.

A valuta-rendezés céljaira beszerzett aranykészleteket ellenőrző országos bizottság Széll Kálmán elnöklété alatt ülést tartott, a melyen a kormány részéről Lukács László pénzügyminiszter volt jelen. A bizottság tudomásul vette a pénzügyminiszterium által a valuta-rendezés céljából beszerzett aranykészletekről, a központi állampénztár s a körmőczi pénzverő készletében lévő kivert pénzekről s szinaranyról, valamint a gyümölcsözőleg elhelyezett pénzekről beterjesztett kimutatásokat. Ezután megállapította a bizottság a múlt évi működéséről az országgyűlés két háza elé terjesztendő jelentésének tartalmát. A pénzügyminiszter előadva, hogy az állami számvéviszések a központi pénztárban ellenőrzési szemlélet tartott s a bizottság pecsétjével lezárva találta az aranykészleteket tartalmazó szekrényeket, azon óhajtását fejezte ki, hogy a bizottság közölje az ottani számvéviszésekkel az aranykészletek megvizsgálásáról s a szekrények lepecsételéséről fölvett jegyzőkönyvet. A bizottság elhatározta, hogy a miniszter ezen óhajtásának eleget tesz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 1.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházy, Josipovich Imre és Hock.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök és Wlassics Gyula, miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A közoktatási költségvetés.

A részletes tárgyalás során a budapesti kir. egyetem tételénél.

Herman Ottó megragadja az alkalmat, hogy komoly nyilatkozatot provokáljon a har-

madik egyetem tárgyában, amelyért a városok versenyre keltek, anélkül, hogy a harmadik egyetem sorsával tisztában lennének. Berzeviczy nyilatkozott már s ő úgy véli, a harmadik egyetemet csak a meglévő kettő kiépítése után lehet megcsinálni. — Hát ebben nem ért egyet Berzeviczyvel, mert szükség van a harmadik egyetemre mentől hamarabb. Csak az a kérdés, hogy hol? Pozsony és Szeged a legelső sorban álló konkurrensok. Ó Szegednek adja az elsőséget, mert a magyarságnak ezzel tesszük a legnagyobb szolgálatot. (Helyeslés a szélsőbalon.) A második müegyetem helyéül legalkalmasabb Selmeczbánya, ahol a tanérok egy nagy része már együtt van, s ahol e szerint legkevesebbe kerülne. (Helyeslés.)

Degen Gusztáv az egyetemi viszonyokat tárgyalja, különösen azokat, amelyek a vizsgálatokon uralkodnak, és amelyekben segíteni kell mentől hamarabb. Egész statisztikát olvas fel, amelyből kitűnik, hogy a növendékek egy jelentékeny része vizsgáról vizsgára bukik. Ez jele annak, hogy a tanári kar szigoruan jár el és helyesen cselekszi. Nem tud mást ez állapot szanalására, mint az érettségi vizsga niveaujának felemelését. Ezután statisztikai adatokat olvas föl annak illusztrálására, hogy az egyetemre járó ifjak mily nagy mennyiségben maradnak el attól, hogy maguknak a doktori diplomát megszerezzék. Ezután a müegyetemi tanításról tesz megjegyzéseket. Beszédjét azzal az óhajtásával zárja be, hogy a felsőbb oktatás terén a mostaninál sokkalta nagyobb feyelemet gyakoroljanak. (Helyeslés.)

Hortoványi József: A harmadik egyetem helyéül Pozsonyt óhajtja. A tételt nem fogadja el, mert az egyetemet kivetkeztették eredeti kath. jellegéből.

Fenyvessy Ferencz a harmadik egyetemet nem tartja olyan nagyon szükségesnek, de ha meglesz, akkor inkább tegyék Budapestre, mert így legalább a vidéki városok nem fognak — összeveszni? Kéri a tétel megszavazását. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A reáliskolák tételénél

Szederkényi Nándor az egri reáliskola kibővítését sürgeti főreáliskolává. Boda által szóba hozott szegvárdi gimnásium ügyében a tárgyalást megindítja s reméli sikerrel fogja befejezni. (Helyeslés.) Ami Asbóth tegnapi példáját illeti, konstatálja, hogy a szóbahozott helyen már tavaly engedélyeztek állami népiskolát. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A segélyezés tételénél

Boda Vilmos kijelenti, hogy a szegvárdi gimnásiumra kapott választ interpellációjára adott válasz gyanánt tekinti és így azt elintéztnek tartja.

Elnök: Bocsaánatot kérek, de a házszabá-

lyok értelmében ezzel az interpelláció még nincs elintézve. (Helyeslés.) A miniszternek meg kell adnia a választ. (Helyeslés.)

Meskó László a felsékezeti iskolák segélyezését szerződésben kéri biztosítani, mert fenállásuk csak így van biztosítva.

Wlassics Gyula miniszter kijelenti, hogy ebben a kérdésben egyetért Meskóval.

A tételt megszavazták.

A felsőbb leányoktatás tételénél

Hock János utal arra, hogy a nő hivatása ugyan a családi élet keretei között van, de konstatálnia kell egyben, hogy ma a nő intelligenciájához magasabb igényeket fűzzünk. A tanítóképzők nagyon egyoldalnak s az igényeket csak úgy elégitjük ki, ha a felsőbb leányoktatást fejlesztjük. (Helyeslés balfelől.)

Berzeviczy Albert kijelenti, hogy a kormány nem édesgette a tanítónői pályára a nőket, sőt ellenkezőleg, lehetőleg elriasztotta, miután tapasztalta, hogy tultengés van ebben az irányban. Egyébként helyesli, ha a nőket magasabb oktatásban részesítik. (Helyeslés.)

Hock János személyes kérdésben szólott.

A tételt megszavazták.

A népnévelés tételénél

Szederkényi Nándor, Ragályi Béla, Hock János és Bornemissza Lajos szólottak a népnévelés érdekében.

Budapest, február 1. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürögnyisítik:

Ülés végén Zichy Jenő kérdezte, hogy mire való az a 20,000 forintos tétel a muzeumnál.

Wlassich bejelentette, hogy Kossuth iratainak megvásárlására. (Viharos éljenzés és taps.)

Zichy felszólalása rehabilitálni akarta a klerikálisokat, kikre Bécsben megboszszankodtak, mert az elnökválasztásnál a függetlenségi Justhra szavaztak. A rehabilitálás azonban csunyan felsült.

Legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Az okkupacionális politika.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, február 1.

Az ellenség lenézését már Napoleon a legvégzetesebb hibának bélyegezte. Ennek a fölfogásnak természetes folyománya, hogy az ellenség véleményét mindig figyelembe kell venni. Okkupacionális politikánknak kétség-telenül legelkeseredettebb ellenségei a szerbek; már a berlini kongresszus előtt arról ál-

— Nagyon, nagyon, igen nagyon.

A leány sóhajt.

— A kis ujjam ma mesélt valamit.

— Mit?

— Nem mondom.

— Rosszat?

— Nagyon rosszat.

— Ne higgyen neki.

— De bátna igaz?

— Nem lehet igaz.

— Igérjen meg valamit.

— Mit?

— Előbb igérje meg.

— Megígérem.

— Hát — (átfogja karjával a fiú nyakát s a vállán keresztül szakadozottan beszél) hát — ha valamikor már nem fog szeretni, ha mást fog szeretni...

— Édes leányom!

Igen, ha mást fog szeretni, akkor nem fog engem ámitani, hanem meg fogja mondani. Maga meg fogja mondani, én pedig — én pedig meghalok.

— Kis leányom, hisz ez rettenetes beszéd!

A leány lesüti fejét, szomorú halkan szól:

— Megígérte.

Hallgatás. A fiú hosszan, megindulva nézi a busuló gyermeket. Az est teljesen besötétítette a szobát, csak az utcai lámpa vet rájuk elhaló, bágyadt világosságot. Alig látják egymást.

A fiú megfogja a leány kezét. Maga elé nézve, mintna távolba beszélne, szól:

— Hát lehet magát nem szeretni! Meg-

szünhetik ez az érzés? Meghalt! Hát meghalt az ember, ha szeret? Ugy érzem, mintha én találtam volna föl a szerelmet. Igen, én találtam volna föl, mert én tanáltam meg magát. Teremhetett szerelem, mielőtt maga élt? Nem, nem, én vagyok az első, aki szeretni tud és én nem fogok meghalni soha és maga sem, mert maga az örök, a tiszta, a mély, a mindenen uralkodó szerelem!

A sötétben keresik egymást a tekintetek. A leány boldogan mosolyog.

— Ez szép, ez nagyon szép — szól — meséljen tovább.

— Ez nem mese, édes, de tudok mesét is. Hát mesélek. Volt egyszer egy csunya rossz fiú, aki megcsókolt egy kicsi kis gyönyörű szép, angyalnál is jobb leányt. A csók halk csattanással született meg ajkukon s elszállt a légbe fölfelé, mind fölfelé, föl az egekig, s mire Isten elé ért, szárnyas kis angyal lett belőle.

— Ki vagy? — kérdezte tőle az isten.

— En egy kis leánynak első csókja vagyok.

— Vannak testvérjeid? — kérdezte az isten.

— Nincsenek — szólt az angyalka — magam vagyok, mert mikor én elszabadultam, a kis leány a kezébe temette az arcát és nagyon sírt.

— Hogy mertél akkor idejönni? — szólt a jó isten, a ki most nagyon haragos volt. — Hát micsoda csók az, melynek nincsenek testvérjei. Rögön visszamegy a földre ahhoz a kis lányhoz s mig százszeker testvéred nincs,

addig szárnyatlanul, testetlenül kóvályogsz a levegőben.

A jó isten mondta és a kis angyal szárnyavesztetten leszédült a földre.

(A szék támlájáról a fiú a székbe kerül, a kis leány pedig, hogy hogy nem, az ölben ült.)

— Édes leányom, hallod-e sírni, hallod-e könyörögni? Itt reszket a levegőben. Szegény kis csók! Ne sajnáljuk? Látod, ha mi nem szeretjük egymást, akkor az a szegény csók árva marad s nem jut soha föl a menyországba. Hát maga tudna egy árva kis angyalt megosztani a menyországtól? Azért kicsi leányom, nekünk szent kötelességünk őt megváltani. Ugy-e megváltjuk? És sietnünk kell, szorgalmasnak kell lennünk, mert a kis angyal már nagyon szeretne visszatérni a menyországba!

Boldogságos édes kacagás hallik.

— Szegény kis angyal!

— Hogy fázik!

— Hogy rimánkodik!

— Nem fog soká fájni!

— Nem fog soká rimánkodni!

— Te édes!

— Te drágám!

Az ablakvegen szép reczés jégvirágok nyílnak. Zsibbasztó édes melegség tölti be a szobát. A kályhában vigan pattog egy-egy szikra. Künn a fagyos, téli levegőben, hófehéskön keresztül röptül ujjongva egy fehér angyal a menyország felé.

modoztak, hogy ők az örökös Bosnyákországnak és a Herzegovinának, s azóta is minden szerb párt, akár nyíltan, akár titokban vágyai közzé sorozza az okkupált tartományok megszerzését, mert ebben látják a döntő lépést a Nagy Szerbia megvalósítására. A szerbek ilyen körülmények között természetesen rossz szemmel nézik az okkupált tartományok meglepő fejlődését és mindent megpróbálnak annak megzavarására, folytonosan kürtölve híreket az ottan uralkodó zsarnokságról. Meleg és érdekes tehát a Male Novine-nek, a legelterjedtebb és legtekintélyesebb belgrádi újságnak, a melyet Pera Todorovics szerkeszt, alább következő cikkelye, a melyben könnyen érthető keserőséggel ugyan, de teljes mértékben beismeri az okkupációs politikát nagy sikerét és eképen ékesszólóan megcáfolja mindazokat a hasúgokat, a melyeket épen Belgrádból szoktak terjeszteni a bosnyák kormányzatról. A Male Novine nagyérdéku cikke következőleg szól:

A bosnyák-herzegovínai kormányzás élén nagy műveltségű, éles látású, erős akaratu és erényedetlen energiájú férfi áll. Sok, sok idővel ezelőtt, amikor mi sejtelemmel sem birtunk Törökországgal vívandott véres háborunk következményeiről, ez a férfi tudta, hogy meg fog jönni az a nap, amikor az osztrák és magyar csapatok bevonulnak Bosnyákországba. Es előkészült arra a magas és jelentékeny állásra, amelyet ma elfoglal.

Ezzel a szándékkal buzgóan tanulmányozta történelmünket, megismerkedett népiéletünkkel és tudományosan foglalkozott nyelvünkkel, amely anyanyelve, mert úgy beszél, hogy nagyanyja szerb nő volt. (Ez tévedés a Male Novine részéről; a cikkiről bizonyosan Kállay Béni anyjának neve vezette félre, — aki született Blaskovich, már pedig nálunk mindenki tudja, hogy a Blaskovich család a szerbek közé sorozni nem lehet. A szerk.) Tudta, hogy egy napon meg kell kezdeni a harcot a szerbek ellen. Tanulmányozni, minél alaposabban megismerni igyekezett tehát ezeket a jövődéli ellenfeleit, hogy azután annál könnyebben elbánhassék velük. Ez a férfi Kállay Benjámint a szerb történet írója és ma Bosnyákország és Herzegovina sorsának intézője. Kállay, mint okos ember belátta, hogy a szerb nép fölött nem lehet egyszerűen napirendre térni Bosnyákországban és a Herzegovinában, mert képtelenség onnan akárhova, például a holdba át-helyezni a szerbeket. Ők itt vannak, itt is maradnak, — az oly tény, amelylyel számolni kell. Kállay tehát arra vállalkozott, hogy átváltoztatja ezeket a szerbeket Ferencz József küll alattvalóivá, akik nem tekintgetnek sem jobbra, sem balra, és nem téplálnak vágyat valamely más állam után. Ez a nép beszélheti saját nyelvét, hihet Krisztusban vagy Mohamedben, lehet katolikus vagy orthodox; mindez Ferencz József és Kállay előtt egészen közönyös, csak há alattvalóik legyenek ennek a népnek a fele. Ezen azonban hozzá kell szoktatni őket; mindenütt: az iskolában, az újságban, a templomban, hirdetni és terjeszteni kell ezt az eszmét.

Azután pedig meg kell győzni a szerb népet, hogy szerb maradhat az osztrák-magyar monarchiában is. Legyetek jó alattvalóink; teledjétek el azt a kopár Montenegrót és azt a nyomoruságos Szerbiát, a melyek önmagukon sem tudnak segíteni; szokjátok meg, hogy ne keressetek semmit a monarchia határain kívül; akkor megkaptok mindent, a mit szeretek kíván, még egy modern, gazdaságos illusztrált, a ti nyelveken írott újságot is. — Sem Szerbiának, sem Montenegrónak, sem a magyarországi szerbeknek nincsen tekintélyes, a modern követelményeknek megfelelően szerkesztett irodalmi újságjuk, nektek azonban lesz, s maga a kormány áll a vállalkozás élére.

Igy keletkezett a Nada, a mely újság kiállításának szépségével és tartalmának gazdagságával méltán helyet foglalhat a legjobb európai lapok sorában. Az első szám előttünk fekszik, s csak nehezen tudunk kifejezést adni mindazoknak a gondolatoknak és érzéseknek, a melyek a Nada látására meglepnek bennünket. Jelentőségteljes esemény előtt állunk, a

mely megérdemli a legkomolyabb méltánylást az összes szerb hazafiak, valamint a független két szerb állam részéről. Ez a Nada sokat mond nekünk; olyan sokat, hogy mindazt három nap alatt sem mesélhetnők el. Egész népünket illető jóslatot olvassunk ki ebből a Nadából; olyan jóslatot, a mely be fog teljesülni, a mikor belőlünk már haló porunk sem lesz meg. Igen, a bosnyák Nada sokat mond nekünk, a miből egyet-mást közölni akarunk olvasóinkkal. Azt, a mit az összes szerbség nem akart megosinálni, azt most idegenek megosinálják Bosnyákországban. Teremtettek egy modern, szerb irodalmi újságot, hogy segítségével még jobban kezükbe kerithessék a szerbeket. Ami nem történik meg sem Belgrádban, sem Cetinijében, az megtörténik Szerajevóban. A bosnyák kormány irányadó tényezői azon fáradoznak, hogy a szerbség szellemi székvarosává, művelődési központjává emeljék Szerajevót és hogy az összes szerb irodalmi erők egyesítsék a közös munka mezéjén. Ne kételkedjete am a bosnyák kormány kitartásában és következetességében. A kitűzött cél elérésén régen tervszerűleg és energikusan dolgoznak, és némely szerb irodalmi emberek ellenkezése dacára siker fogja koronázni törekvéseiket. Szerajevó így kapott főgymnáziumot és így fog kapni egyetemet, könyvtárakat, muzeumokat (már most is jobbak és rendezettebbek vannak ott, mint nálunk), különféle gyűjteményeket és még sok minden egyebet, a mit mi nélkülözünk, és a minek megszerzésén nem is munkálkodunk.

A bosnyák kormány jól tudja, hogy mit csinál, mert a bosnyák és a herzegóczy egyszer így fog szólni: „Mit akartok ti szép Szerbiákkal és hősiés Montenegrókkal, a mikor nálunk minden jobb és szebb: utaink jobbak, a rend és a közbiztonság nagyobb, a kereskedelem, iper, mezőgazdaság virágzóbb, a fölvilágosodás magasabb fokú, a műveltség sokkal fejlődöttebb. Micsoda bolond áldozna föl mindent a jót és biztosait a ti piaci lármáért, miközben még egymás szemét is ki akarjátok kaparni csupa partoskodásból. És mi helyet ez a meggyőződés megfészkel magát a bosnyákoknál és a herzegóczyoknál, akkor örökrevége a reménynek, hogy valaha is egyesíteni lehessen az összes szerbeket. Ez a helyzet ma. Ti azonban kedves testvéreink a szerb királyságban és a szomszéd Magyarországon, csak pazaroljátok továbbra is minden erőtlököt haszontalan pártpillongásokra; művelődéstek gondját pedig engedjétek át egészen — a bosnyák kormányuk. — SZOKOLAY KORNÉL.

IDÓJÁRÁS.

Légszomsz: reggel 7 órakor 781.0 milliméter, délután 2 órakor 782.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 0.2$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 1.2$. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor K. 5. délután 2 órakor N. 2. Felbőz: reggel borult, délután borult, esik, havaz. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó.

Háromszáz emberélet.

— Az elsülyedt gözös. —

Mint az újabb távirati jelentések bizonyítják, az »Elbe« gözös katasztrófájához háromszáz emberéletbe került és az összes hajószemélyzetből, valamint az utasokból csakis huszan menekültek. Az a remény, hogy mentő-csónakok még többen is menekültek. Fájdalom, tévesnek bizonyult, mert csakis azon mentő-csónakok, melyek az angol parton kötöttek ki, jártak el sikeresen.

A katasztrófa okaira nézve a következő adatok tekinthetők megbízhatóknak: Az »Elbe« gözös, mely 1881-ben épült, az éjszakánémet Lloyd-társulatnak legrégibb és legkisebb hajóhoz tartozott. A »Crathie« angol szénzállítóhajóval történt összeütközés folytán olyan sérüléseket szenvedett, hogy alig negyedóra múlva már elsülyedt. A hatalmasan dühöngő vihar és a nagy sötétség is hozzájárulhattak ahhoz, hogy a katasztrófa olyan végzetes kimenetelű volt. Az »Elbe« január 29-én este indult el Brémából New-Yorkba. A távirati jelentések szerint 240 utas és 160 a hajószemélyhez tartozó egyént szállított, úgy, hogy összesen 400 ember lett volna fedélzetén. A hajóajstrom szerint azonban összesen csak 280 embert szállított. A hajó vezetése a legjelesebb tengerészek egyi-

kére, Gösszel kapitányra volt bízva, aki maga is áldozatul esett a rémséges balesetnek.

Mikor az összeütközés megtörtént, sok hajó volt az »Elbe« közelében, amelynek fedélzetéről folyton röppentyúk szálltak föl vészjel gyanánt. A »Crathie« a gép mögött ütött óriási lyukat az »Elbe« hajó testébe. Az utasok már javában aludtak és a hatalmas lökéstől fölriasztva, félig meztelenül siettek a fedélzetre, ahol rettenetes jelenetek játszódtak le. Az első osztályon utazók közül senki sem menekült meg. Növelte a rémületet az a körülmény, hogy az első mentőcsónak, amint megtelt menekülőkkel; elsülyedt. A második is eifitt az éj sötétjében és nem tudni, mi lett belőle. Csak a harmadik, amelyben 15 utas és 3 matróz volt, jutott szerencsésen partra. De ez is csak úgy, hogy halászok, akikkel véletlenül találkozott, kalauzolták a sűrű ködben és borzasztó viharban. A megmenekültek közt csak egyetlen egy asszony van.

Az összeütközés 30-án reggel történt fél hatkor. Az összeütközés által okozott zaj olyan volt, mintha két óriási jéghegy egymáshoz csapódott volna. Mint már mondtuk, az »Elbe« kapitánya is vízbe fullt és utolsó parancsszava az volt, hogy először is a nőket és a gyermekeket kell megmenteni. Hogy ennek dacára a megmenekültek túlnyomó részét a hajó személyzetéhez tartozók képezik, ezt oda magyarázzák, hogy a kapitány eltűnése után valószínűleg megszűnt a fegyelem és mindenki csak a saját menekülésére gondolt. A londoni lapok erősen hangsúlyozzák ezt a körülményt és éles kritika tárgyává teszik.

Az első vízre bocsátott mentőcsónaknak sülyedését az okozta, hogy az elsülyedő gözös magával rántotta. A harmadik mentőcsónakon levő hajótörötteket a »Wildflower« halászbárka vette föl, miután ötödfél órán keresztül célta-lanul eveztek. Félig meg voltak már fagyva és nagy fáradságba került, míg a gyöngébbeket, akik önkivületben voltak, magukhoz lehetett téríteni. Ketten már is súlyos betegségbe estek.

A szerencsétlenül járt utasok közt több magyar is volt és pedig, amint eddig megállapították, a következők: Bálint Zsuzsanna és gyermekei, Lukács János, Tubák János, Vanczák Mátyás, Antony György, Bencsák János, Bartha Mihály, Kovács György, Gajdos Mihály, Csizmarek János, Kacska János, Babos Mari és Menda József.

Az Elbe gözös elsülyedéséről a Neues Wiener Tagblatt a következő részleteket közli:

A hajó tegnap hajnali ötödfél órakor sülyedt el. Kétszázötven utas közül csak öt menekült meg. Egy Hoffmann Károly nevű nebraskai lakos, aki a menekültek között volt, ezeket meséli a katasztrófáról:

Hétfőn délután indultunk el a brémai kikötőből. Velem volt a feleségem és a fiam. A kabinunk közel volt ahhoz a hajórészhez, amelyben az összeütközést a legerősebben lehetett érezni. Ötödfél órakor csengettyűszó riasztott fel álmainkból. Sötét volt. Egyszerre lábdobogást és jajgatást hallunk. Hamar felöltözökünk és a fedélzetre sietünk. A legfelsőbb lépcsőn egy erős lökés földre terített, de csakhamar föluggottam, előre siettem. A géphelyiségben nagy lékét láttam, visszasiettem a kabinba, fogtam a gyermekeket és a leeresztett mentőcsónak egyikébe helyeztem, a feleségemet magamhoz szólítva, szintén a csónakba szálltam. Ebben a pillanatban ilyen kiáltás hallatszott: — Nők és gyermekek a másik oldalra!

A feleségem, fájdalom, engedett a felszólításnak és a fiamat is kilökték a mentőcsónakból. Sem a feleségemet, sem a fiamat nem láttam többé. Az egyik mentőcsónak azonnal fölborult. Az én mentőcsónakom öt óra hosszat tévelygett a nyúlt tengeren, míg egy hajóbárka Lovestoft közelében kimentett bennünket.

A bejelentő hivatal.

— Szabályrendelet a rendőri bejelentési kötelezettségről. Jövähagyatott a belügyminiszter 105.116/V. é. 1894. szám alatt kelt intésvényével.

Ama nagyfontosságú intézmény, mely rendőri bejelentő hivatal cím alatt ismeretes a közönség előtt, ma már Aradon is megkezdte működését.

E bejelentési kötelezettséget egy szabályrendelet körvonalozza, melyet most hagyott jóvá a belügyminiszter.

A szabályrendelet a február havi közgyű-

lés elé kerül, majd harmincz napig közzemlére lesz kitéve.

Mi azonban ismerve a szabályrendelettel járó, s a polgárságot érdeklő kötelességeket, szükségesnek tartjuk a szabályrendeletet közzölni, melynek teljes szövege birtokunkban van s alább következik:

1. §. Arad szab. kir. város közönsége a rendes lakosai, valamint a területén tartózkodó idegenek nyilvántartása végett a kapitányi hivatal kebelében rendőri bejelentési hivatalt szervez.

2. §. A bejelentési kötelezettség minden be- és kiköltözésre, a lak- és tartózkodási helyeknek minden változására kiterjed.

Kivételt csak a tényleges szolgálatban levő s hivatásuknál fogva Aradon tartózkodó közös hadsergebeli katonák és m. kir. honvédek és csendőrök képeznek, továbbá a szolgálatban álló oselédek, kiknek bejelentéséről más szabályrendelet gondoskodik és kikről pontos nyilvántartás vezetetik.

3. §. A bejelentést teljesíteni köteles: 1. A háztulajdonos vagy annak megbizottja,

a) önmagára s háztartásához tartozó személyekre és általában mindazokra nézve, kiket saját lakására, általa használt udvarában vagy kertjében általában bel- és kültekre, nappali vagy éjjeli szállásra díjért 24, vagy díjtalanul csak 48 órára is befogad, kivéve ha a befogadottnak Arad város területén már bejelentett rendes lakása van.

b) bérlőire s azok háztartásához tartozó személyekre, a bérlő al- vagy ágybérlőire, és ezek hozzátartozóira nézve, amennyiben ezen személyek a bérlővel egyszerre be- vagy kiköltöztek.

2. A bérlő vagy annak megbizottja, vagy az, ki bármely czímen magán vagy középületben lakik:

a) a háztartáshoz tartozó személyekre, valamint al- vagy ágybérlőire és a jelen szakasz 1-ső pontjában b) alatt jelzett személyekre nézve, amennyiben azok be- vagy kiköltözése nem az ő be- vagy kiköltözésével egyidejűleg, hanem külön történik, és

b) általában mindazokra nézve, kiket lakásába, bérléte, vagy haszonbérléte területére nappali vagy éjjeli szállásra díjért 24, vagy díjtalanul csak 48 órára is befogad, kivéve ha a befogadottnak Arad város területén már bejelentett lakása van.

3) Nyilvános és magán tan- és nevelő intézetek, köz- vagy magán alapokkal fenntartott jótékony intézetek, egyletek, tápintézetek, kolostorok, alapítványok, kórházak, gyógy- és ápoló intézetek, általában minden köz- és magánintézetek igazgatói, vagy előjárói — mindazokra nézve, ki a felügyeletük alatt álló intézetbe felvették.

4) Szálloda tulajdonosok és szállás adással iparszerűleg foglalkozók vendégeire és azok szolgaszemélyzetére nézve.

5) Az iparossegédek u. n. szállóinak kezelői a beszállottakra nézve és végül

6) Fegyházak, börtönök, bírósági vagy rendőri fogházak felügyelői a befogadott fegyenczekre, rabok, foglyok vagy általában a letartóztatottakra nézve.

7) Az anyakönyvvezetői hivatalok kötelesek a város területén előforduló minden születési és halálozási esetről havonként név és lak szerinti kimutatást a bejelentési hivatalnak beküldeni.

4. §. Az előző §-ban körülírt bejelentéseket a be- vagy kiköltözéstől számítva, a 3-ik §. 1-ső és 2-ik pontja eseteiben, ha a lakváltozás a tulajdonos vagy bérlője részéről a szabályszerű évnegyedes költözködési időben történik — 8 nap alatt, minden más esetben pedig 24 óra alatt kell eszközölni, kivéve a 4 és 5 pontban említett bejelentéseket, melyek a tartózkodási időre való tekintet nélkül a beszállás utáni napon reggeli 9 óráig eszközölendők.

5. §. A szállodák tulajdonosai és szállásadással iparszerűleg foglalkozók, valamint az iparos segédek u. n. szállóinak kezelői, azonkívül, hogy vendégeiket, ezek szolgáló személyzetét, vagyis beszállottakat a 3. §. 4) illetőleg 5) pontja értelmében bejelenteni kötelesek, az említett személyekről a fogadókról szóló szabályrendelet értelmében rendes nyilvántartási könyvet is vezetnek, melyek a rendőrkapitányi hivatalnak közegei által bármikor megtekinthetők. (Vége köv.)

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 2. —

Borus. — Helyenként esapadék. — Fagyponkt körül hőmérséklet.

HIREK.

Február 2. Szombat. Róm. kath. naptár: Gyertyaszentelő boldogasszony. — Protestáns naptár: Gyertyaszentelő boldogasszony. — Izraelita naptár: 8. Bo. — Görög-keleti naptár (január 21.): Maximus. — A nap kél 7 óra 27 pereskor, nyugszik 5 óra 1 pereskor.

Február 3. Vasárnap. Róm. kath. Ep. B. — Protestáns naptár: Ep. B. — Görög-keleti naptár (január 22.): Thim. — A nap kél 7 óra 25 pereskor, nyugszik 5 óra 2 pereskor.

Február 4. Hétfő. Róm. kath. naptár: András. — Protestáns naptár: Veronika. — Görög-keleti naptár (január 23.): Kelemen. — A nap kél 7 óra 24 pereskor, nyugszik 5 óra 4 pereskor.

Szabadságbarozsi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 2. A közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A „Széchenyi” gőzmalom részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A hadastyán-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor a városbázán.

Február 10. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

Table with columns for ARADRÓL and ARADRA, listing train routes and times to Budapest, Erdély, Temesvár, Szeged, and Gurahoncz.

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep s a közbeeső vasárnap miatt kedden, f. hó 5-én reggel jelenik meg.

— Gyertyaszentelő boldogasszony napját üli ma a katolikus egyház. A minoriták aradi templomában ma délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, a melyen J á n o s s y Demjén dr. rendfőnök ozelebrál fényes segédlettel.

— Két közgyűlés. A két ünnepnapnak is meg van a maga két gyűlése (mert köztudomásu, hogy most a gyűlések s nem a bálak szezonja van.) Ma délelőtt a lóvasut részvénytársaság, holnap pedig a Széchenyi-malom tartja meg a rendes évi közgyűlést. Mindkét közgyűlés délelőtt tíz órakor kezdődik a rendes hivatali helyiségben.

— A rendőrség éjjeli elhelyezése. Az aradi rendőrség állítólagos dislokációja sokszor adott alaptalan panaszokra alkalmat. Jelenleg a főkapitány intézkedése folytán új rendszert hoztak be a rendőrség elhelyezésébe. Nevezetesen az eddig is alkalmazott, ugynevezett álló postok helyett az éjjeli szolgálatban mozgó-őrséget is szerveztek, mely bejárja az utcákat, s ilytormán figyel fel az élet és vagyonbiztonságra. Ez az újítás kétségtelenül beválik, s hasznára lesz a lakosságnak.

— A szegény tanulók konyhájában a felügyeletet e hét folyamán V i r á g h Lajosné és N a g y Gyáriásné urnók, a jövő hétre K a b d e b ó Gézáné és dr. K e r e s t e s Gyuláné urnók voltak szivesek elvállalni. Egyben megemlítjük hogy a szegény tanulók konyhájára küldöttek: H e r m a n n Gyuláné urnő 10 k. konyhasót, H a l m a y Andorné urnő süte-

ményt, D o m o n k o s Lajosné urnő 6 tüveg paradicsomot, 1 zsák paszulyt és 2 pár kolbászt, N a g y Gyáriásné urnő 150 drb süteményt, továbbá G e b h a r d t Istvánné urnő pedig 6 drb. tányért volt szives ajándékozni, mely jótéteményeikért fogadják hálás köszönetemet a szegénytanulók nevében H a u s e r Károlyné s. k. egyleti elnök.

— A szünetelő gyárak. Tegnapelőtt este a N e u m a n -testvérektől ismét két hivatalnok vált meg, kiknek tiszteletére kartársaik társaslakomát rendeztek. A multkoriban azt beszélték (a M i t t e l m a n -féle gyár üzemének megszüntetésével kapcsolatosan), hogy a Neumanok az üzletpangás miatt kénytelenek a személyzetnek felmondani. Ez — mint értesülünk — nem felel meg a valóságnak, mivel a Neumanok közelebb a harmadik, volt G u t z h j a h r -féle gyárat is ü z e m b e h e l y e z i k. Így a tömeges felmondás oka másban keresendő.

— Mult és jelen. A magyar államvasúti hivatalos lapja tegnapelőtti számában két dekes miniszteri kéziratot közöl. Az egyikben a volt miniszter, L u k á c s Béla bucsuzik el meleg szavakban az összes vasutasoktól, a másikban az új miniszter, D á n i e l Ernő értesíti őket, hogy a kereskedelmi minisztérium vezetését tényleg átvette s kéri a vasutasokat, hogy öt feladata megoldásában hazafias érdelemmel s kellő buzgalommal támogassák, mint elődeit. Ugy a volt miniszter, mint az új miniszter eme figyelme a vasutasok körében jól eső hatást kellett.

— A legrövidebb hónap. Dermesztő hideg van. A tél havas poézise borul a városra, az utcákon vattás felöltökbé burkolt urak, prémes mantillákba öltözött hölgyek sietnek végig, a meleg, barátságos szobákba menekülve az ujult erővel feltámadt tél fagyos lehellete elől. A napok szomorúak; de annál vigabbak az éjszakák, a melyeknek idején a farsangi örömtől sáza tölti meg a csilláros báltermeket. De az igazi farsang voltaképpen a bálak, a fényes mulatságok hagyományos idején, februárban kezdődik, a melynek első napja tegnap virradt reánk. Ah, a február! Minden próza, minden szürkeség száműzve van a esztendőnek ebből a legrövidebb hónapjából, a melynek gyorsan elröppenő huszonnyolc napja teljesen a kedves bolondságoknak van szentelve. Mindenki szereti a szórakozásokat e kellemes idejét és tündérének fehér plasztronos, fekete frakkos pupjai, illatos muszelinbe öltözött papnői örömmel hozzák meg vidám áldozataikat. De az élet komoly ridegsége csak nagyon keveset konyozdál a könnyelműségeknek és a ragyogó, kellemes napok igen-igen hamar helyet engednek újra a rendes egyformaságnak. A krónikás pedig, a kinek öröme telik ez illatos, szines, mámoros időkből, csendes resignációval tündök el azon, hogy miért is oly hosszuk az életben a nehéz, súlyos, színtelen napok és miért oly rövidek, gyorsan tűnők azok, a melyekben az öröm, a bolondság, a fény uralodik?

— Kinevezés. D o b o z y György, nagylaki járásbírósi albiró a nagyvárad kir. táblához tanácsjegyzővé neveztetett ki.

— A szálló-öltványtelep irodája Aradon. A baraczkai szálló-öltványtelep intézősége úgy határozott, hogy a részvénytársaság irodája ezentul Aradon legyen. Az iroda vezetését V a r g a Imre, a ménesi vinczellérképezde igazgatója veszi át. A szálló-öltványtelep részvénytársaság irodája a Wesselényi-utca 53. számú házban van, s ma megnyílik.

— Az aradi tanítók és tanítónők által ma tartandó társas estély iránt városzerte oly nagy az érdeklődés, hogy a rendezőségnek gondoskodnia kellett arról, hogy több mellékhelyiségre álljon a mulattal vagyó közönség rendelkezésére. — Kitűnő tiszta italok és a legjobb izléssel elkészített ételek, — miután azok házilag lettek beszerezve és előállítva, a beszerzési áron válthatók meg s így az egyesek által hangoztatott túlfizetés tökéletesen ki van zárva.

— Esküvő karhatalommal. M e s s e r Márton simándi lakos eljegyezte R u n g Borbálát, ki szent-mártoni illetőségű, a mult hó 19-én. Azonban csak a fiatalok közt volt meg az egyetértés s az akarat az egybekelésre, de az apa, a leány apja, a jelentés szerint n o t o r i u s. Rung Márton nem adta apai áldá-

sár, folyton akadályokat gördített az esküvő elé, sőt végre arra a nagyjelentőségű lépésre határozta el magát, hogy bele nem egyezésének illetékes helyen fog kifejezést adni. Elment tehát Hunyady János plébánoshoz, megkérte, hogy ne adja össze az ifju párt, s kijelentette, hogy nem engedi meg a házasságot létrejönni s kész annak bárminemű megakadályozására. A pap természetesen nem engedett Rung kérésének s a leghatározottabban megmondta, hogy ha házassági akadály nem jön közbe s minden oly rendben megy, mint eddig, összeadja őket. — Mivel azonban Rung fenyegetődött, irt a szolgabírói hivatalnak, hogy az esküvő napjára, karhatalmat adjanak rendelkezésére. Így van kilátás egy karhatalommal megtartandó esküvőre.

— **Katonai utóállítás** lesz az aradi várban folyó hó 5-én, melyen az aradvárosi katonai osztály részéről Nagy Ottokár rendőrhadnagy lesz jelen.

— **Összevonta a vonat.** Vérfagyasztó jelenet játszódott le tegnap az aradi indóházban. Takács Gyula vasuti kocsioltó a saját vigyázatlansága következtében kocsioltás közben az egyik teherkocsi kerekéi alá került. A kocsikerek a munkás bal lábát teljesen összevonták, úgy, hogy eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. Valószínű, hogy a lábát amputálni kell.

— **Tíz éves fennállásának évfordulóját** ünneplik ma este az I. aradi hadász-betegsegélyző-egylet összes tagjai Michl József sörösarnokában, egy társasvacsoránál, melyen, mint halljuk az egylet régi alapító tagjai is nagy számban fognak részt venni. Az elnökség felkéri ez uton mindazokat, ki e társasvacsorán résztvenni óhajtanak, hogy abbéli szándékukat ma délig az elnökségnél jelentésük be, mert meghívók nem lettek szétküldve. Azt beszélik, hogy tánc is lesz, ha volt katonáéknak erre kedvük kerekedik.

— **Tisztújítás Makón.** Makó városa tegnapelőtt tartott tisztújítási közgyűlésén főmérnöknek: Doránszky Károlyt, polgármesteri fogalmazónak: Gerá Sámuel, kiadónak: Domsity Jánost, írónak: Kökényessy Jánost választotta meg.

— **Változás a katonák felszerelésében.** Emeltették, hogy a lovasság piros nadrágja már nem lesz hosszulettű, a nadrágot is kevésbé ríktó kék színből fogják szabni. A változás nemsokára bekövetkezik, mert a király — mint értesülünk — jóváhagyta már az újítást. A gyalogosapatok felszerelésében az a változás lesz, hogy ezek legközelebb egy új szerszámot, úgynevezett csakánybaltát kapnak.

— **Katonai lóvásár.** A folyó évi tavaszi katonai lóvásár Aradon márczius hó 24-én tartatik meg.

— **Szerencsés hitelezők.** Nagyváradról sürgönyzik: A László-malom érdekeltisége kellemes meglepetésben részesült, mert a leltározó és mérleg-készítő bizottság várakozásokon felül talált aktívákat. A hitelezők teljes kielégítése ilyenformán lehetővé válik, sőt a részvényesek is kapnak valamicskét.

— **Telefon a szomszédban.** A szocializmusnak alföldi fészkeben Békésben a közigazgatásnak jelentékes tényező áll rendelkezésre: az egész megyére kiterjedő telefon, melyet a napokban nyit meg — mint levelezőnk jelenti, — Tallinán Béla, kinek a létesítés körül kiváló érdemei vannak, a miniszter nevében. Az új intézmény 33,001 frtba került a vármegyének, berendező költségei 42,000 frtra ragnak, amelyet a magán előfizetők fedeznek. Az új intézmény hatalmasan bevált.

— **Kimutatás az aradi kir. főgymnasium és áll. főreáliskola ifjusági segélyző egyesülete által szegénysorsu tanuló társaiknak könyvekkel és ruhával való segélyezése czéljából eszközölt gyűjtés eredményéről:**

104. Deutsch Lajos V. 5 frt 35 kr., 106. Gutzjahr Mihály V. 6 frt 20 kr., 106. Filperger Andor V. 10 frt, 107. Magyar Andor V. 1 frt 50 kr., 108. Barta Adolf V. 9 frt 60 kr., 109. Török László V. 6 frt 80 kr., 110. Bosnyák József V. 4 frt 55 kr., 111. Kugl Dávid V. — frt — kr., 112. Oláh Elemér V. 70 kr., 113. Adior Elek III.

4 frt 60 kr., 114. Romanov Péter III. 5 frt, 115. Gregus Agost III. 2 frt, 116. Gonda István III. 1 frt, 117. Wätz József III. 50 kr., 118. Telbisz Géza III. 1 frt 50 kr., 119. Kohn Emil III 1 forint 60 krajczár, 120. Lux Alfréd harmadik osztály 2 forint 30 krajczár, 121. Wild János III. 5 frt 30 kr., 122. Dutzmann József III. 1 frt, 123. Rafael Miksa III. 10 frt, 124. Magyar László III. 11 frt 60 kr., 125. Federer Gyula III. elvesztette, 126. Csutak Károly III. elvesztette, 127. Petrovits János I/a. 2 frt, 128. Pech Béla I/a 3 frt 55 kr., 129. Fischer Richard I/a. 3 frt, 130. Keszenbaum Béla I/a. 17 frt 20 kr., 132. Polgár Géza I/a. 4 frt 30 kr., 132. Münz József I/a. 2 frt 50 kr., 133. Ternajgó József I/a. 7 frt, 134. Sváb Oszkár I/a. 5 frt 35 kr., 135. Antonescu Virgil I/a. 10 frt, 136. Seitz Nándor I/a. 50 kr., 137. Obláth Albert IV. 9 frt 30 kr., összesen 609 frt 16 kr.

Ezen gyűjtés alapján az egyesület alapító tagjaivá lettek: az arad-csanádi takarékpénztár 500 frttal, Heinrich Sándor ur 25 frttal, dr. Kabdebó János ur 25 frttal és Neuman Dániel ur 25 frttal, rendes tagokká pedig: Enyedi Zsigmond (Vingán), Kuttu Gyula kereskedő, Neuman Adolf gyáros és Szathmáry Gyula alispán urak.

Midőn ezen nem várt szép eredményért úgy a gyűjtő tanulóknak, mint a nagylelkű adakozóknak a segélyezendőik nevében is legforróbb köszönetünket nyilvánítjuk, egyúttal kérjük a nemes szívű közönséget, áldozzon e nemes célra ezután is, akinek van fölösleg, az örök szeretet nevében. — Az elnökség.

— **Köszönet.** Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság“ az aradi szegénytanulókat segélyző egyesületnek 25 frt, azaz huszonöt frtot adományozott. Ezen nemeslelkű adakozásért a nevezett intézetnek ez uton is a leghalásabb köszönetét fejezi ki az egyesület nevében. Hausz Károlyné h. ezredesné, egyesületi elnök.

— **Elfogadható bánompénzül.** A belügyminiszter tegnap körrendeletileg arról értesítette Arad megye és város törvényhatóságát, hogy a közigazgatási hatóságok a jövőben elfogadják üzleti letétül és bánompénzül a hitelbank által kibocsátott 3 százalékos kamatozó és nyereséggel egybekapcsolt 200 koronáról szóló kötvényeket is.

— **Az esztergomi öreg csárda.** A régi Esztergomnak majdnem történelmi nevezetességű emlékét pusztítják most el a föld színéről. A hidhoz vezető vizvárosi töltés irányába szükségessé tette, hogy a „Szigeti vendéglő“ a földig leromboltassék. A szigeti vendéglő még Batthyány hercegprímás idejében épült, mint primaciális tulajdon. A múlt században, 1741-ben leégett s ekkor renoválták. Nagyon szilárd anyagból épült, mert a 38-as árvízet és azóta számos elemi csapást kiállta, a nélkül, hogy a falon csak egy repedés is támadt volna. A primacia bérlőnek szokta volt kiadni. Falai közt a régi Esztergom nem egy emlékezetes és híres táncmulatsága zajlott le. 1848—49-ben Párkányból a magyarok Esztergomra lövöldözvén, több ágyugolyó érte a „Szigeti“ falát. Ezek közül egy hatalmas példány legvégig látható volt a vendéglő külső falában, mint a szabadságharcz kegyeletesen őrzött emléke. Felemlítjük itt még, hogy a hetvenes években itt sujtotta agyon az épületbe ütött villám Fidler molnármestert. A kávéházban biliárdozott s a vilám egyik lámpa vastartóján leszaladva érte őt.

— **A bóra dühöngése.** Fiumében, a bóra állandóan rendkívüli erővel dühöng, reggel óta hóviharral. A hajójáratok szünetelnek s még nagy gőzösök sem merik a kikötőt elhagyni. Voloscanó nevű olasz bragozó Fiume felé tartva szirthez ütődött és elmerült. Két matróza uszva megmenekült, Doria Vincenzó, az egyik matróz, kimerülve az uszában, a tengerből kimagasló szirthez kapaszkodott, honnan az arra haladó Maximilián Lloyd-gőzös mentette meg.

— **Leégett bóraktár.** Mohácson tegnap este 8 órakor havazás alatt kigyulladt Schמיד Mátyás bórgyáros bóraktára s néhány percz alatt, a bent levő nagymennyiségű bórökkel, teljesen elégett. A kár igen nagy. A tűz, mely immár ez idén a huszonnegyedik, gyújtogatásból eredt, épp úgy, mint a többi, s gyújtogatónak épp úgy nincs nyoma ma sem, mint nem volt ennekelőtte.

— **Az ellélt pápai kamarás.** Folyó évi január hó 30-iki lapunkban a törvényszéki csarnok rovát Lukácsy Lajos Muszkalay János elleni becsületsértési ügyben hozott hírlukra nézve, illetékes helyről annak kijelentésére lettünk felkérve, hogy Muszkalay János újpapáti róm. kath. plébános ur ezen ügyben dr. Fényes Kálmán ügyvéd urral soha sem szóval, sem írásban nem

értekezett, és így nevezett ügyvéd urral alkalma sem lehetett a képviselő elvállalása, vagy el nem vállalása iránt nyilatkozatot tenni.

— **Pályázatok.** Postamesteri állásra Papolczon (Háromszékvármegye) 8 hét alatt; bányaszküldti állásra a nagybányai m. kir. bányakapitányságnál márczius 15-éig; telekkönyvvezetői állásra a gyulafehérvári törvényszéknél 2 hét alatt.

HYMEN.

Pieterzak Zsigmond aradi asztalosmester eljegyezte Edl Lőrincz kedves leányát Katicza kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi első magyar nyelv terjesztő betegsegélyző és temetkezési egylet f. évi február hó 3-án d. u. 6 órakor Kossuth-utca 11. sz. a. Krause vendéglős külön helyiségében választmányi ülését tartja. Tárgysorozat. Elnöki jelentés, pénztárnoki jelentés, néhány indítványok, újtagok felvétele. A választmányi ülésre az összes választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 2. Tanítók társas estélye és táncvizalma (a polgári iskola disztermében.)
Február 2. Iparosifjak bálja (Iparosház.)
Február 2. Az új-aradi ifjuság táncestélye.
Február 2. A vingai ipartestület táncestélye.
Február 3. A beéli tizoltó-egylet táncestélye.
Február 9. Az aradi tornászok társasestélye a Krispina-teremben.
Február 16. Az aradi polgári jótékony nőegylet jelmezbálja (Fehér Kereszt.)
Február 16. A kurtomai olvasó-egylet táncestélye.
Február 21. A szegény tanulókat segélyző egyesület jótékonyozó bálja (Fehér kereszt.)
Február 24. A szárnyaskerek dalkör álarozos bálja a Fehér keresztben.

A jövő bálkirálynői.

— Özv. Somogyi Józsefné növendékeinek táncvizsgája. —

Ritkán nyílik alkalom, mikor az ifjuság szüzi egyszerűségének bájában oly tömegesen gyűl össze édes tánczra, mint azt tegnap láttuk a „Fehér Kereszt“-ben özv. Somogyi Józsefné, az utólérhetetlen táncmesternő által rendezett táncvizsgán.

A felfelé nyuló, magas falak csodálkozó tekintettel néztek le a tiszta, naiv, nyüzsgő mozgó táborra, hiszen ők elszoktak már azoktól az üde, finom beszédektől, melyeken még ott rezeg az ártatlanság harmatoséppje, kik a „hallja maga“, „tudja maga“ kifejezések világát ismerik.

A bekezdő polonais után általános lett a táncz az első négyesig, melyet csupán csak a növendékek lejtettek. Mintha egy csodálatos ballet-kar tánczolta volna ezt a szép intelligens tánczot, oly egyöntetű volt minden lépés, oly kifogástalan, grazióz.

És kezdetüket vették a magántánczok. Elsőnek a styriai kettőst járták a Tiszti növendékek. A csendes ttemű tiroli tánczot — ha nem lenne a kifejezésbanális, úgy mondanánk — érzelmesen lejtették.

Másodiknak a magyar osikós tánczot adta elő két pár: Leitner-Csutak és Éles-Ottvós.

A csinos kosztüm illett a kis tánczolóknak, hát még a mozgásuk milyen magyar, milyen kifejező volt. Egész hazafias lás ütött ki a nézőkön.

Harmadiknak a jockey angol tánczot mutatták be a Laubner növendék.

Plasztika a mozdulatokban, jellemző nyugodtság a kivitelben, felette emelte a táncz szépségét.

Végül a cigánytánczot járta el Braun Janka. A szenvedélyes lüktetésű tánczra alig lehet jobb tánczosnót képzelni, mint Braun Janka volt. Csupa sik, csupa kellem volt tánczra erőteljű duzzadó.

A soló tánczosokat mindenkor zugó taps fogadta.

Látva ezeket, emeljünk kalapot a mesternő előtt, ki oly eredményt tud felmutatni kis növendékeivel.

Szünóra után azután a „nagyok” is belevetültek a tánczó nővendékek közé és versenye keltek velök.

A minden ízében sikerült táncmulatság hajnal fele ért véget. A jelenvolt hölgyek névsorát — habár hiányosan — tudósítónk alább adja:

Asszonyok: Hauser Károly ezredesné, özv. Purgly Jánosné, ifj. Purgly Jánosné, özv. Antalffy Endréné, özv. Nikora Dávidné, Ottvös Dánielné, Kara Gyözné, Máday Jánosné, Kabdebó Kálmánné Miklósné, Madarász Antalné, Kövesdi Ignáczné, Hudetz Ferenczné, Szablóczky Lászlóné, Turay Andrásné, Egartner Ferenczné, Mihály Józsefné, Somogyi Józsefné, Edvi Illés Lászlóné, Zikó Jánosné, Kalmár Sándorné, ifj. Löcs Rezsóné, Haberer Györgyné, Steiner Ferenczné, özv. Knottiné, Glück Samuné, Csutak Károlyné, Neidlinger Gyuláné, Vodicska Józsefné, özv. Hencsker Gusztávné, Szontagh Gézáné, Kerpel Izsóné, Herman Gyuláné, Szontagh Gyuláné, Kovács Gyuláné, Eles Arminné, Stiegliczné, özv. Dörner Jánosné, Bendik Józsefné, Fröster Mórné, Köhn Mórné, Gecző Elekné, Tiszti Lajosné és még számosan.

Lányok: Purgly Johanna, Laubner növ., br. Fechtig növ., Tóth Vilma, Antalffy Márta, Kalmár Irén, Zikó Zelmá, Máday Nelli, Leitner Berta, Ottvös Andrea, Csutak Nédi, Madarász Ili, Szablóczky Mariska, Vollák Ilka és Giza, Turay Jolán, Egartner Málcsi, Mihály Gizi, Stiglitz Lóri, Braun növ., Assael Sarolta, Kövesdi Elvira, Verbos Mariska, Gecző Juliska, Rigó Mariska, Fröster növ., Reiner Camilla, Kovács növ., Joánovits növ., Singer Paula, Vodicska Karolina, Dogáriné növ., Ubl Ilona, Urbán Elza, Edvi Illés Lenke, Vágó Vilma (Bánhegyes), Gyöngyösi L., Kövesdi Aranka, Purgly Micsi, Hack növ., Obetkó növ., Szontagh Ilonka, Löfler növ., Simalya Emma, Király Giza, Hauser Henrie, Simon Karolin, Landau növ., Sreiner Katika, Laubner Irén és Angela, Buday Ida, Györfy Jolán, Dusek Ilonka, Neidlinger k., Braun növ., Bendik Etos, Lázár József, Gutzjahr Róza, Grünzveig k. és még számosan.

(=) **A tornászok táncestélye.** Az idei farsang egyik legsikerültebb multságának ígérkezik az, — melyet a tornászok február 9-én a Krispin-teremben fognak megtartani. A rendező bizottság minden lehetőt elkövetett, és követ arra nézve, hogy résztvevők az estélyen minél otthoniasabban érezzék magukat. A meghívók már szétküldettek, — és a rendezőség azon véleményben van, — hogy ki sem maradt ki a meghívandók közül, de ha véletlenül valaki a pontos összeállítás dacára bármilyen okból a meghívót kézhez nem kapta s arra igényt tart, a rendező bizottság e helyütt is felkéri azokat, — hogy a meghívó átvétele céljából a hét minden napjának esti 6—7 órai időközben jelentkezzenek Nagy Sándor r. b. alelnöknél (főgm. torna csarnok), ki a legnagyobb készséggel tesz eleget óhajuknak. Az aradi torna-egyesület vizsgálmi bizottsága február 3-án, vasárnap, délután 2 órakor a „V a s” (Wittmann) kávéház külön helyiségében ülést tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

(=) **Az aradi iparos ifjak** ma, szombaton tartják báljukat az iparosház nagytermében. A terem díszítését Berán Antal fogja eszközölni. Belépti jegyek előreválthatók a rendezőségél, és Schaffer József könyvkötőnél. Személyenkint 80 kr., családijegy 1 frt 60 kr., a pénztárnál családijegy 2 frt, személijegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak.

(=) **Táncvigalom Pankotán.** Pankotán február hó 9-én a „Fehér Kereszt” dísztermében a Pankotai Kaszinó könyvtára javára táncmulatságot rendeznek. A rendező bizottság tagjai: Domsa György, elnök, Schatteles József, pénztárnok, Róza Endre, jegyző, Páns Antal dr., alelnök, Barna Lajos, Dushegyi Gyula, Fendler Jenő, Fogl Manó, Hallóay László, Iky Dénes, Institoris Ignác, Krommer Adám, Müller Vilmos, Neumann Mihály dr., Pap Vilmos, Solymosán Illés, Schuberth Henrik, Schubert Adolf, Szabados József, Szántay Béla, Tordosán Pompil, és Volf Károly. Kezdeté este 8 órakor. Belépti jegy: Személijegy 2 korona, Családijegy 5 korona. Jegyek csakis e meghívó előmutatása mellett Schatteles József pénztárnoknál és este a pénztárnál válthatók. Felülfizetésük köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

(=) **Az aradi urasági legények** özv. Mirtl Károlyné vendégszolgájában ma este táncvigalmat rendeznek, melyre a fiatalságot tisztelettel hívja meg a rendezőség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 2. (Szombat) Délután: Egy bolond gondolat, vigjáték; este: A bányamester, operette.
Február 3. (Vasárnap) Délután: Fokróli-Fokra, vigjáték; este: A kondorosi szép osaplárné, népszínmű.

Az apások.

— Febr. 1. —

(s.) Teljesen új szereposztással: ment tegnap este az aradi színpadon Gabányi régen nem látott vigjátéka, mely amellet, hogy pályanyertes, még — jó is. A közönség, melynek a régi szereposztással adott darab mindig kellemes estét szerzett, ma is igen jól mulatott. De ez természetes is, mert a szereplők egytől egyig a legjobbat nyújtották.

Allandó derűtségben tartotta a publikumot, Rónaszéki és Balassa, a két apatárs, kiknek sikerében osztozott még Fóris is. (Zab Feri.) Nála sikerültebb gigerlit aligha láttak még az aradi színpadon. A finomabb komikum személyesítői a tegnapi darabban, ugymint Tompa (ifj. Bogyai Farkas) és Gál Gyula szerepük legkisebb részében is érvényre tudtak emelkedni. Benedek egy újabb szerepében mutatta be előnyösen magát, különösen a hipnotizálás jelenetében volt jó.

A hölgy szereplők, kiknek az est sikere ép oly nagy mértékben tulajdonítható, mint apjuk, férjeik s jelöltjeiknek, szintén sok megérdemelt tapsot kaptak. Legjobban kitűnt Delli Emma nygyanesak a hipnotizáló jelenetben.

Kár, hogy az előadást gyér közönség látogatta.

* **Aradi asszony hangversenye.** Joanesou Gabriella asszony, Arad előkelő társaságának kedvelt alakja február 10-én a „Fehér Kereszt” nagytermében hangversenyt rendez. A kiválóan érdekesnek ígérkező hangverseny élénken foglalkoztatja már is zeneértő közönségünket. Joanesou művészetét ösméri a mi közönségünk, hisz ott láttuk városunk majdnem minden jótékonycélú hangversenyén, s élénk emlékezetünkben van még „Rip-Rip”-ből a bájos Lisbeth. — Azóta magasabb iskolákban Párisban Marchésinés a híres Mancio akademiáján képezte magát, s művészete azon a magaslaton áll, hogy bátran emlegethető első koncert énekezőink között. — Az érdekes koncerten közre működnek még Robiosok Margit kisasszony, Molnár Géza, Dancs Ferencz, Hószly Jakab és Brusch Alajos urak is, kik Arad zeneéletének legkiválóbbjai. A legmagasabb igényeket is kielégítő élvezetre melegen hívjuk fel a közönség figyelmét, addig is, még részletes programot hozunk. Jegyek a hangversenyre előre válthatók ifj. Klein Mór zeneműkereskedésében.

* **A vigszínház szerződötése.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy a vigszínház igazgatósága szerződést ajánlott Fóris Bistának, Balassa Jenő és Novák Irénnek. E hír vételekor még nem értesültünk arról, hogy ugyancsak a vigszínházhoz kapott meghívást Delli Emma, az aradi színtársulat általánosan kedvelt szubrettje, kit képességei kilátásba helyezett jövőndő működési terére predestináltak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az utolsó vádbeszéd.** Korn Lajos törvényszéki alügyész tegnap tartotta utolsó vádbeszédjét az aradi kir. törvényszéken. A napokban fogja elfoglalni új állását Nagyváradon.

§ **Fiatal család.** Kodreán Viktor a Hirschman és Barta özég alkalmazottja felett mondták ki tegnap az aradi kir. törvényszéken az ítéletet csalás és lopás vétsége miatt. Kodreán Viktor ugyanis egy al-

kalommal azt a megbízást kapta, hogy 104 forintot vegyen fel egy aradi takarékpénztárnál. Az ellenőr ki is állította a 104 frtról szóló utalványt, melyet Kodreán Viktor azalatt az idő alatt, míg az ellenőrtől a pénztárhoz ment, 164-re hamisított. A pénztárnál a csalást nem vették észre és ki is fizették az összeget. A zárlat alkalmával természetesen rájöttek a csalásra. A lopást a vasuti indóháznál követte el, honnan egy téli kabátot lopott el. Tettét azonban észrevették és üldözöbe fogták. Ekkor Kodreán úgy akart szabadulni a kabátból, hogy beadta egy utba eső üzletbe azon szavakkal „mindjárt érte jövök”. E két törvénybe ütköző tettéért, tekintetbe véve az enyhítő körülményeket, 8 havi börtönre ítélték a fiatal bűnöst.

§ **Családi verekedések.** Kati Tódor mikalakai suhancot tegnap egy hónapi börtönre ítélték. Az eset annyiban érdekes, mert Kati Tódort voltaképen azért ítélték el, mert apjának két oldalbordáját verekezés közben betörte. A sérülést szenvedett öreg, Kati Nuozu ugyan tagadja, hogy fia törte volna be és az egész verekedést családi viszálykodásnak mondotta, mindazonáltal a flura ráhúzták az egy hónapot súlyos testi sértésért.

§ **Ki a legény a csárdában?** Valami külvárosi aradi korcsmában mulatott Fribek Vilmos nagy kompániával. A korcsmáros mulatság közben a mulató társaság egyik tagját megszólitotta, hogy fizessen, a megszólitott legény ügyét Fribek Vilmos vette magára, ki azután még a behívott rendőröknek is ellenszolgált, sőt titlegelte is őket. A tegnapi végtárgyaláson 2 havi fogházra ítélte a törvényszék Fribek Vilmost.

TÁVIRATOK.

Serbán kontra Bánffy.

Budapest, február 1. (Saj. tud. táv.) Már megirtuk, hogy Bánffy Dezső br. miniszterelnök ellenében Szilágy-Somlyón Serbán Miklós képviselő lép fel. Ez a hír egészen megfelelő a valóságnak. — Serbán ugyanis ma még másik nemzeti jelöltet keres Bánffy ellenében és csak abban az esetben fog maga föllépni, ha más jelöltet nem talál. — Serbán úgy tervezi, hogy ha őt Szilágy-Somlyón megválasztják, abban az esetben jelenlegi kerületének mandátumáról lemond s állítani fog ott nemzeti jelöltet.

Az országos magyar kongresszus.

Budapest, január 1. (Saj. tud. táv.) Desseffy Aurél tudatja, hogy az országos magyar kongresszust május 19—23 tartják meg Pesten.

A függetlenségiek félelme.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) A függetlenségiek élénken tárgyalnak az egyesülésre vonatkozólag, melyet a néppárt fellépése miatt tartanak szükségesnek. Félnék, hogy a néppárt elhódítja hiveiket, miért még az egyesülés kellemetlenségeit is készek elviselni.

A bonyhádi választás.

Bonyhád, február 1. (Saj. tud. táv.) Valótlanok az ellenzéki lapok azon hírel hogy a szabadelvűpárt hivatalos aparatussal és meg nem engedett fegyverekkel dolgozna. Ezzel szemben Kaa s Ivor br. választói, s a kerület plébánosai hallatlan terrorizmust, izgatást követnek el a templomokban. Kiadták a jelszót, hogy Judás az, aki Perczelre szavaz. Kaa s szükség szerint negyvennyolczas nemzeti párti és klerikális.

A király Martinban.

Bécs, január 1. (Saj. tud. táv.) A király legközelebb Martinba utazik, hol néhány hétig marad.

A cumberlandi herceg Bécsben.

Bécs, február 1. (Saját tud. táv.) A cumberlandi herceg nejével és családjával Gmundenből ide érkezett.

Az orosz nagykövet.

Bécs, február 1. (Saj. tud. távirata.) Lobanow herceg orosz nagykövet a legközelebbi napokban Pétervárról ismét ide érkezik. Távolléte alatt a követség ügyeit Benkenorf követségi tanácsos vezeti. A nagykövet itteni állását csak márcziusban hagyja el, és még mindig nincs elhatározva, vajjon elfoglalja-e berlini nagykövetségi állását, vagy Giers utódja lesz-e. Ezt csak most állapítják meg Pétervárott. Lobanow herceg O Felsőháznak csak Cap-S.-Martinból való visszatérte után fogja visszahívó levelét átnyújtani.

Az új bolgár fogyasztási adó.

Bécs, január 1. (Saját tud. táv.) Tegnap az új bolgár fogyasztási adó tanácskozására az osztrák-magyar vám és kereskedelmi konferencia megkezdte működését; a tanácskozások eredményeit közölni fogják úgy az osztrák, mint a magyar szakminiszteriumokkal, és az ezen értekezleten hozott határozatok alapján fognak a bolgár kormány jegyzékére válaszolni. Mincsevics, Bugária bécsi képviselője, aki ez ügyben vezette a tárgyalásokat, és ki most igazságügyminiszterre neveztetett ki, ez ügyet még hivatalba lépése előtt el fogja intézni. Mincsevics e tekintetben Kálnoki gróffal hosszabb időn át értekezett.

Pofozkodó tábornok.

Madrid, január 1. (Saj. tud. táv.) A marokkói követet Fuentes nyugalmazott félbolond tábornok pofonította úgy, hogy összeesett, állítólag azért, mert a marokkóiakkal vívott csatában elesett barátját, Margaltot megboszulni akarta. Fuentest a haditörvényszék elé állították.

A japánok győzelme.

London, február 1. (Saj. tud. táv.) Peking utolsó védelmét a megerősített vajhaivaji kínai kikötőt a japánok, 2000 kínait megölvén, bevették.

Az elsülyedt „Elbe“

Köln, február 1. (Saj. tud. táv.) Az „Elbe“-t elsülyesztő „Crathie“ hajó kapitánya az állítja, hogy ő két óra hosszat maradt a szerencsétlenség helyén, s látta az „Elbe“-t elhaladni. A hajó elsülyedéséből azonban mitsem látott.

Lowestoff, január 31. (Saj. tud. táv.) A segélynyújtásra küldött vontató-gőzös nagy hózivatar miatt visszatért. Már minden reményt feladtak, hogy több emberéletet lehetne megmenteni.

Forradalmárok veresége.

New-York, február 1. (Saj. tud. táv.) A panamai forradalmárok a kormány katonáitól csufos vereséget szenvedtek. Az ütközetben 200 halottat vesztek.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi gabonaüzleti hetiszámle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 1.

(S. ss.) Az időjárás a múlt héten mindenféle változásokon ment keresztül és min-

dennek daczára a vetésekre elég kedvezőnek mondható.

Buzában piacunkon valamivel barátságosabb hangulat uralkodott, de miután a kínálat a javult ut következtében kezd növekedni, nem igen lehet bizni a kedvező áramlat tartósságában.

Különbösen is az egész áremelkedés oly csekély, hogy azt a malom egy napi tartózkodása paralizálja.

A tengeri üzlet oly élénk, mint évek óta nem. Csak most éreztük igazán az ideai silány tengeritermés hatását. Az ár rohamosan emelkedik, a fél szezon küszöbén már nincs ára, és az ár 40—50 krral magasabb a másodrendű buza áránál. Az irányzat szilárd.

Más gabonanemű ára nem változott.

Arad és Új-Aradon múlt héten eladatott.

B u z a I-ső rendű 5 forint 60—5 forint 80 krig.

B u z a II-od rendű 5 forint 40—5 forint 60 krig.

T e n g e r i 5 forint 60—6 forint 10 krig.

Z a b névleg 5 forint 60—6 forint 80 krig.

A r p a névleg 5 forint 20—5 forint 40 krig.

R o z s névleg 5 forint —5 forint 10 krig.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, február 1.

(S. ss.) Az ünnepek miatt ma megtartott hetivásár csak gyengén volt látogatva. Irányzat és ár nem változott.

Eladatott:

B u z a 300—400 mm. 5 frt 40 krtól 5 frt 80 krig.

T e n g e r i 100—150 mm. 5 frt 40 krtól 6 frt 10 krig.

A r p a névleg 5 forint 20 krtól 5 forint 40 krig.

Z a b névleg 5 frt 60 krtól 6 frt 30 krig.

R o z s névleg 5 frttól 5 frt 10 krig.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1895. január hóról.

Betételek.	
Álladék a múlt hó végén	3.988,694.22
Betételek a folyó hóban	306,455.02
Visszafiz. betétek f. hóban	254,823.09
Álladék a folyó hó végén	4.085,326.15
Leszámitolás.	
Tárczaállomány m. hó vég.	1,891,581.87
Leszámitoltatott f. hóban	485,264.38
Bejárt folyó hóban	521,393.35
Tárczaálladék f. hó végén	1,856,452.90
Előlegek készletére.	
Raktárállomány m. hó vég.	857,318.36
Előlegeztetett folyó hóban	108,408.91
Beváltatott folyó hóban	190,260.58
Raktárálladék f. hó végén	865,466.76

Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék múlt hó végén	1,586,392.—
Új kölcsönök folyó hóban	98,070.—
Törlesztetett folyó hóban	42,090.—
Álladék folyó hó végén	1,624,462.—
Pénztárforgalom.	
Pénztárkészlet m. hó vég.	42,587.55
Bevételek folyó hóban	975,214.93
Kiadások folyó hóban	984,332.84
Pénztármaradvány f. hó vég.	33,469.64

Kelt Aradon, 1895. január 31-én. Az Igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. január haváról.

I. Betételek.	
Álladék múlt hó végén	frt 4.292,187.27
Betételek folyó hóban	498,477.13
Osszesen	frt 4.790,614.50
Visszafizetések múlt hóban	470,063.82
Álladék folyó hó végén	frt 4.380,550.68
II. Leszámitolás.	
Váltótárcza-álladék múlt hó végén	frt 2.845,636.16
Leszámitolt váltók folyó hóban	658,588.70
Osszesen	frt 3.004,224.86
Lejárt váltók múlt hóban	640,828.38
Váltótárcza-álladék folyó hó végén	frt 2.363,396.48
III. Előlegek készletére.	
Álladék múlt hó végén	frt 1,906,175.52
Előlegeztetett folyó hóban	483,780.37
Osszesen	frt 2,389,905.89
Bejárt előlegek múlt hóban	552,962.46
Álladék folyó hó végén	frt 1,886,943.43

IV. Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék múlt hó végén	frt 814,977.80
Előlegeztetett folyó hóban	3,275.—
Osszesen	frt 818,252.80
Törlesztetett múlt hóban	3,430.—
Álladék folyó hó végén	frt 814,822.80
V. Amortisationdús Záloglevél-kölcsön.	
Álladék múlt hó végén	644,854.32
Folyósított kölcsönök folyó hóban	3800.—
Osszesen	648,654.32
Törlesztetett folyó hóban	—
Álladék folyó hó végén	648,654.32
VI. Záloglevelek.	
Álladék múlt hó végén	612,650.—
Kibocsátott folyó hóban	—
Álladék folyó hóban	612,650.—
VII. Pénztárforgalom.	
Álladék múlt hó végén	frt 120,149.98
Bevételek folyó hóban	1,848,311.98
Osszesen	frt 1,768,461.91
Kiadások múlt hóban	1,731,212.37
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 37,249.54

Arad, 1895. január hó 31. Az Igazgatóság.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1895. évi január haváról.

Takarékpénztári betételek:	
Betét-maradvány múlt hó végéről	frt 1,556,871.92
Folyó hóban betét	frt 298,854.86
Osszesen	frt 1,855,726.18
Visszafizetett betét folyó hóban	frt 275,445.79
Betét-maradvány folyó hó végével	frt 1,580,280.39
Váltótárcza:	
Álladék múlt hó végével	frt 654,958.58
Leszámitoltatott folyó hóban	frt 282,299.82
Osszesen	frt 937,198.40
Beváltatott és forgattatott	frt 302,855.38
Marad tárcza-álladék folyó hó végével	frt 634,343.02
Aradi hitellegyet:	
Álladék múlt hó végével	frt 293,059.38
Folyó hóban adott kölcsönök	frt 2,720.—
Osszesen	frt 295,779.38
Törlesztetett folyó hóban	frt 3,648.50
Álladék folyó hó végével	frt 292,130.88
Előlegek készletére:	
Álladék múlt hó végével	frt 854,710.50
Folyó hóban új előleg adatott	frt 208,819.47
Osszesen	frt 1,063,529.97
Ebből visszafizetett folyó hóban	frt 146,032.39
Álladék folyó hó végével	frt 917,497.58
Jelzálogkölcsönök:	
Álladék múlt hó végével	frt 426,647.—
Új előleg folyó hóban	frt 200.—
Osszesen	frt 426,847.—
Visszafizetett folyó hóban	frt 19,400.—
Álladék folyó hó végével	frt 407,447.—
Pénztár:	
Maradvány múlt hó végével	frt 92,117.48
Bevétel folyó hóban	frt 1,681,428.92
Osszesen	frt 1,773,546.38
Kiadás folyó hóban	frt 1,720,025.57
Pénztármaradvány folyó hó végével	frt 53,520.81

Arad, 1895. január 31. Az Igazgatóság.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, február 1.

G u b o n a ü z l e t: Buzát ma igen gyengén kínáltak a vételkedv szintén igen gyenge volt, az irányzat meglanyhult. — Alig kelt el néhány tétel 2 1/2 krral olcsóbb áron. Ma nem adatott hiv. jelentés.

H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából érkezett lanyha jelentésekre, nálunk is lanyhán indult az üzlet buzában s kedvtelen vásárlásra lanyhán is zárult. Tengeri szintén igen lanyhán indult s tekintettel a gyenge üzletmenetre, úgy is zárult. Zab és rozs kevés üzlet mellett lanyhább.

Zárul 11 órakor	
Buza márczius—április 1894	6.90—6.92
Buza szeptember—október 1894	6.55—6.56
Tengeri május—június 1894	5.48—5.49
Tengeri őszre	6.20—6.21
Zab márczius—április 1894	6.—6.01
Zab őszre	6.—6.01
Káposztarepe	10.65
Külföld: New-York: buzára 1/8—1/4 tengerire 1/2—3/4 lanyhább, Chicago: buzára 1/4—5/8, tengerire 1/2—5/8 lanyhább, Páris csendes, London és Liverpool tartott.	
E r t é k t ő z s d e: Szilárd külföldi jelentések daczára, nálunk lanyhán indult az üzlet úgy helyi mint nemzetközi papirokban s a tetemes realizációkra zárlat felé némi javulás állott be.	

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	414.—
Magyar hitelrészvény	503.25
Osztrák államvasut	398.75
Rima-Murányi	79.—
Déli vasut	105.—

Az aradi közti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1895. jan. 16-tól 31-ig 18,129 személy, bevétel 1491 frt 80 kr. Szállított 1894. jan. 16-tól 31-ig 12,991 személy, bevétel 1419 frt 55 kr. 1895. jan. 1-től Szállított jan. 31-ig 26222 személy, bevétel 2814 frt 85 kr. Szállított 1894. jan. 1-től jan. 31-ig 26,964 személy, bevétel 2820 frt 45 kr. Szállított 1895. jan. 16-tól 31-ig 8085020 kilogramm teher, bevétel 1494 frt 84 kr. Szállított 1894. január 16-tól 31-ig 8265600 kilogramm teher, bevétel 1446 frt 47 kr. Szállított 1895. jan. 1-től jan. 31-ig 5906730 kilogramm teher, bevétel 2797 frt 87 kr. Szállított 1894. jan. 1-től jan. 31-ig 6602350 kilogramm teher, bevétel 2867 frt 92 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi esernök. 1895. évi jan. hó 30-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon feldli sulyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 41.5—42. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon feldli sulyban) 43.—44. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig sulyban) 43.—43.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kigr. terjedő sulyban) 43.—44. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon feldli sulyban) 41.5—42. krig. — Közép (pkint 220—280 kigr. sulyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kigr. terjedő sulyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. feldli sulyban) 41.5—42. krig. Közép (páronként 220—260 kigr. sulyban) 41.5—42 krig. — Könnyű (páronként 220 kigr. terjedő sulyban) 39.—41. krig. Sertésleltetés szám 1895. jan. hó 29-én volt készlet 112,143 darab. 1895. jan. hó 30-án felhajtott: 1735 darab. 1895. jan. 30-án elszállított: 2941 drb. 1895. jan. 31-én maradt készletben 111,143 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szészület.

— Február 1. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.75. Kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 1. d. u. 5 óra.

Fajta	Mennyiség	Ár	
		100 klg. ár	frttól frtíg
Buza bányai uj	6.50	6.75	
Buza tiszavidéki	6.55	6.80	
Buza pestvidéki	6.50	6.75	
Buza fejemgyei	6.50	6.75	
Buza bácskai	6.80	6.85	
Rozs uj, I-ső rendű	5.45	5.50	
Rozs uj, II-od rendű	5.40	5.45	
Arpa takarmány	6.80	6.15	
Arpa égetni való	6.30	6.80	
Arpa sörfőzdei	7.15	8.15	
Zab	5.90	6.30	
Tengeri bányai	6.10	6.15	
Tengeri másnemű	6.—	6.05	
Káposzta-repeze bányai	—	—	
Kőles	6.20	6.80	
Buza szept.-okt.	6.56	6.58	
Buza mároz.-ápr.	—	—	
Buza máj.-jun.	—	—	
Rozs szept.-okt	6.21	6.28	
Tengeri jul.-aug.	—	—	
Tengeri aug.-szept.	—	—	
Tengeri októberre	—	—	
Zab mároz.-ápr.	6.—	6.02	
Zab szept.-okt.	—	—	
Káposzta-repeze aug.-szept. 1894.	10.55	10.60	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. február 1.

Magyar aranyjárdék 4%	125.—
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	128.—
Magyar ezüst 4 1/2%	103.50
Magyar keleti vasut 1276	125.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horrát-szilván földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	160.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papírdárdék	100.50

Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	125.50
Korona járadék	101.—
1860-ki államsorsjegyek	—
Osztrák-magyar bankrészvény	1065.—
Magyar hitelbank részvény	503.50
Osztrák hitelintézet részvény	414.50
Osztrák-magyar államvasut	399.25

Aradvárosi színház.
Evadbérllet 120. szám.
Havibérllet 20. szám.

Szombaton, 1895. február 2-án

Déliután 3 1/2 órakor, félárakkal:

EGY BOLOND GONDOLAT.

Bohózat 4 felvonásban. Laufs Károly után magyarosította: Illosvai Hugó.

SZEMÉLYEK:

Vastag Tivadár	Balassa J.
Eulália, a felesége	Rónaszékiné.
Margit, a leánya	Hunyadyné.
Kulmár Ernő, orvosnövendék, unokaöccse	Benedek Gy.
Ugróczy Lajos, egyetemi kö. szolga	Szendrei M.
Hangfalvi Akos, senekar igazgató	Gál Gyula.
Virág Gida	Tompa K.
Bájlak Mició, operette énekesnő	Delli Emma.
Táray Kázmér, trencsénmegyei földbirtokos Rónaszéki.	Rónaszéki.
Eufrozina, a felesége	Tolnainé.
Sárika, a leányuk	Novák Iréc.
Botlik Agoston	Csatár Gy.
Szunyogházy Béla	Bihari Akos.
Özv. Molnárné	Laskodi A.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérlletfolyamban:

bányamester.

Operette 3 felvonásban. Irták: West és Held. Zenéjét szerzesette: Zeller Károly. Fordította: Márkus József.

SZEMÉLYEK:

Roderik, herceg	Mezey M.
Fichtenau, grófkisasszony	Sugár A.
Zwack, bányaigazgató	Forrás Pista.
Elfrida, felesége	Tolnainé.
Dusel, irnok	Rónaszéki.
Martin, bányamester	Hunyady J.
Nelli, csipkeverő leány	Réthy L.
Strobl, fogadó	Csatár Gy.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 1. —

Vass szálloda: Rajcsányi J. magánzó és neje, Paulis. Russu György kereskedő, Orsova. Guttmann József kereskedő, Temesvár. Hanzeli Károly kereskedő, Bécs. Suhly Vilmos kereskedő, Budapest. Lihek Mihály kereskedő, Bécs. Staubesán J igazgató, Zaránd. Kohn Imre kereskedő, Budapest. Kende Adolf kereskedő, Bécs. Guttfreund Adolf kereskedő, Budapest. Stern Mihály, Bécs.

Arany Kulcs szálloda: Barla Józsefné magánzó, Kis-Jenő.

Három Király szálloda: Franz Adolf kereskedő, Szemlak. Török Antal vállalkozó és neje, Beél.

Vasuti szálloda: Dörner Fülöp vállalkozó, Lippa. Fliegel József magánzó és családja, Nagy-Küküllő.

KIS LOTTO.

Budapesti:

83, 52, 2, 75, 51.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az igazság érdekében kérjük a következő helyreigazító soroknak helyt adni. Egy Eremita Pál nevű kikindai lakos nyilatkozatot tett közzé ellenünk, melyből csak annyi a való, hogy vele perben állunk, minden egyéb ténybeli állítása a valósággal ellenkezik. Perel pedig azért, mert a tényleges, igazságosan és méltányosan megállapított jégkárösszegezen felül nem akartunk neki annyit fizetni, mint a mennyit ő követelt. Az általunk alkalmazott becsü alkalmával 3675 frtban állapították meg a jégkárt, ezzel megkínáltuk, miután nem fogadta el az összeget készpénzben bírői letébe helyeztük; ott van az ma is, ha tehát a nyilatkozatban arra hivatkozik, hogy ügyvédjétől értesült, hogy az összeget utólagosan a

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

bírói letétből felvettük, akkor ő vagy ügyvédje, tudva valótlan állított.

Különben nagyon csalódnék valaki, ha azt hinné, hogy Eremita ur téteti közzé e nyilatkozatot, mert ez tudtunkkal Magyarországon majdnem minden vidéki lapjában megjelent, oly vidéken is, hol Eremita ur soha sem járt, elannyira, hogy e nyilatkozat közzétételének költségei sokkal többre rúgnak, mint a mennyit kártérítés címén rajtunk követel; ránk sem gyakorolhat vele pressiót, mert hiszen a bíróság dolga, kárigenye felett határozni, a való tehát az, hogy a közönség félrevezetésére ép azok aknázzák ki az Emerita ural történt esetet, a kiknek érdekében áll tekintélyünket a közönség előtt lerontani, mely törekvéssel szemben kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy sok száz kárvalott feleink között Eremita Pál az egyetlen, kivel akarunk ellenére kénytelenek vagyunk többi biztosított feleink érdekében pert viselni, holott némely nagy biztosító részvénytársaság, mint statisztikailag ki lehetne mutatni, jóformán a perekből él, mert hiszen ép az ezen téren szerzett szomorú tapasztalatok késztették a gazdasági egyesületeket, hogy Mezőhegyesen október 30-án országos kongresszusra összegyűlve, a méltánytalan, erőszakos és igazságtalan kárfelvételi eljárással szemben orvoslást keressenek.

Látható ebből, mennyire alaposak az immár országsszerte terjesztett nyilatkozat vádjai, a melyek jellemzésére elég, ha kiemeljük, hogy részben teljesen koholtak, részben elferdítvek, részben tudva hamisan idéztettek. Bárki meggyőződhetik kötvényfeltételeinkből, mindent fog benne találni csak azt nem, és úgy nem amit és amint a nyilatkozat azt állítja.

Egy igaz, hogy a tűzkár nálunk három nap alatt jelentendő be, a részvénytársaságoknál azonban általában 24 óra van a kár bejelentésére megállapítva; a 14. §. elferdítve közöltetett, mert ez csak azt tartalmazza, hogy ha „az ajánlatba valótlán és hamis adatok bebizonyíthatólag a szövetkezet károsítását célzó szándékkal ígattak”, a biztosított fél kártérítése elenyészik. Ezt mondja a törvény is és magyarazatra nem szorul. 22. §. ugyancsak elferdítve idéztetett, mert erős szélvész idején minden jóra való gazdaember a gözgéppel való cséplés körül maga is a legnagyobb elővigyázatot tanusítja. Ugyanily megítélés alá esik a nyilatkozatnak az alaptökre vonatkozó része is, mert daczára annak, hogy mint a részvénytársaságoknak, mi a törvény által előírt biztosítási alapnak kétszeresét tettük le és pedig készpénzben. Amennyiben pedig az ezután megalkotandó törvényes intézkedések visszahatólag is nagyobb biztosítási alapot fognak kívánni, biztosíthatjuk az Eremita ur háta mögött rejlő biztosító részvénytársaságokat, hogy a törvény ezen követelményének is megfogunk annak idején felelni.

Különös, hogy Eremita, a ki takarékpénztári igazgató és földbirtokos, az új és még nem is közkezen forgó biztosítási törvényjavaslatokat ennyire tanulmányozta. Avagy voltak oktatói?

Ilyen inspirált és Eremita urtól teljesen idegen vidéki lapokban megrendelésre közzétett nyilatkozatok, ugy hiszük a józan gondolkodásu magyar gazdaközönségnél ép azt fogják eredményezni, hogy még csak annál szívósabban ragaszkodjék szövetkezetünkhöz, melyről minden független és el fogulatlanul gondolkodó ember elismerni kénytelen, hogy üdvös működésével nem szolgált rá ezekre a támadásokra.

Folytatni fogjuk teljes buzgalommal megkezdett működésünket és hiven maradvá a magunk elé kitűzött célhoz, már működésünk ténye által is kényszeríteni fogjuk a biztosító közönségen meggazdagodott biztosító-részvénytársaságokat, hogy ők is eddigi tulmagas díjaikat alább szállítsák, annak daczára, hogy „szaklapjaikban” a díjak felemelésének szükségességét hangoztatták.

Ezáltal szövetkezetünk közvetve is nagy szolgálatot tett és tesz, kivált a gazdaközönségnek és ez magyarazza meg, hogy miért terjesztik a biztosító-részvénytársaságok Eremita nyilatkozatát oly kitaratóan, miért indították meg ellenünk országsszerte azt a házszát, mely a mi létjogosultságunkat, közszükséglet képező törekvésünket csak annál fényesebben igazolja.

Tisztelettel

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

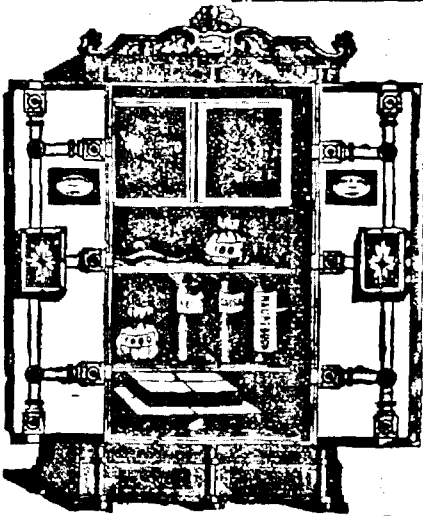
SINGER L. S.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

A os. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy **pénzszekrények** gyári raktára. Köszegek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek, **vasbútor** és pénzszekrények gyári raktára. **SINGER L. S.**

aradi kereskedő 1856. óta.

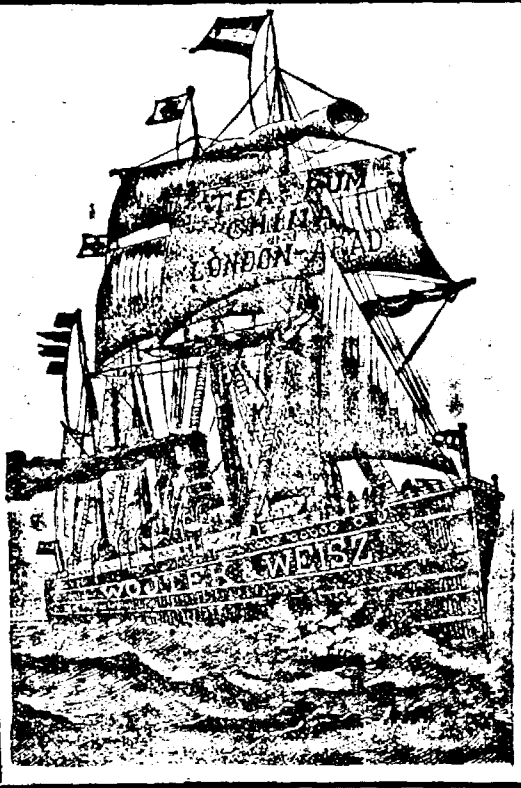
Valódi amerikai **H O W E,** karikahajó **WHEELER & WILSON,** Singer és kézi varrógépek családok, szabók és cipészek részére. Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges boltok. 581

Azonkívül ajánlom **vasbútor** gyári raktáromat nagy választékban.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK	frt	kr.
Tea valódi Caraván 0 sz.		
kimérve 1 Kilo	24	—
100 gramm	2	70
10 gramm	—	30
eredeti csomag = orosz font	10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.		
kimérve 1 Kilo	15	—
100 gramm	1	70
10 gramm	—	20
eredeti csomag = orosz font	6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
100 gramm	—	12
eredeti csomag = orosz font	4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
eredeti csomag = orosz font	9	50
Tea valódi Caraván 8 sz.		
kimérve 1 Kilo	6	—
10 gramm	—	70
10 gramm	—	08
eredeti csomag = orosz font	2	50
Tea császárkverék legnömabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
10 gramm	—	12

TEÁK	frt	kr.
Tea mandarin keverék legnömabb		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
Suchong I. rendű		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
Suchong II. rendű		
kimérve 1 Kilo	5	—
100 gramm	—	65
10 gramm	—	06
Pecking Cenge legnömabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	—	110
10 gramm	—	12
Pecce virág legnömabb		
kimérve 1 Kilo	12	—
100 gramm	—	135
10 gramm	—	15
töredék snom szitált		
kimérve 1 Kilo	4	—
100 gramm	—	45
10 gramm	—	46

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai legnömabb		
nagy üveg (7/10) Lit.	3	—
közép üveg (5/10) Lit.	1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.	—	50
Liter	4	—
eredeti Jamaicai snom		
nagy üveg 0.7 Lit.	2	—
közép üveg 0.35 Lit.	1	—

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai snom		
kis üveg 0.15 Lit.	—	40
Liter	3	—
Jamaicai I. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	50
közép üveg 0.35 Lit.	—	75
kis üveg 0.35 Lit.	—	80
Liter	2	—

RUMOK	frt	kr.
Rum Jamaicai II. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	—
közép üveg 0.35	—	50
kis üveg 0.15	—	20
Liter	1	20
Hungaris		
nagy üveg 1 Liter	1	—
kis üveg fél Liter	—	50

M. kir. államvasutak.

29575/L. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáz tíz forint, illetve 1895. évi július hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frtlakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kívül a magyar nyelv szóval és írásban való bírása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgai állásra” borítékba zárva legkésőbb 1895. évi márczius hó 1-ig terjesszék be; minthogy az ezen napon túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr. bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr.-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. december 24-én.

Az üzletvezetőség.

Vendéglő bérbeadás.

Aradon a Városligeti vendéglő helyiség három esetleg több évre **bérbe adandó.**

A bérlet év folyó év január 1-étől számítatik.

Felhivatnak ezen bérletre pályázók, hogy zárt ajánlataikat az ajánlott évi bérnek megfelelő 10% ovadékkal ellátva „Az aradi polgári lövészeget választmányának” czimezve, **Domonkos Lajos** egyleti pénztárnokhoz **folyó év február 15-ig** benyújtani sziveskedjenek. Ugyanott egyéb feltételek iránt tudakozódni lehet.

56. 2—3.

Ternoval járás főszolgabírójától.

2483/894

78. 3—3.

Árverési hirdetés.

Melynélfogva közhírré tétetik, hogy Draucz község volt urbéreseinek tulajdonát tevő erdő területből 66 hold 27 □-ölnök rendkívüli kihasználása a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium által engedélyeztetvén, a kihasználni engedélyezett terület fatermékének eladására Draucz községéhez határidőül 1895. évi február hó 15-ik napjának d. e 9 órája azzal tüzetik ki, hogy a feltételek az árverés napjáig a hivatalos órák alatt úgy hivatalomban, mint a draucz körjegyzőségi-irodában betekintheők.

Ternova, 1895. január 28.

Megbizásból

Jonescu Döme
szolgabíró.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

57 8—3

1895. évi február hó 7-én délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében tizlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi nov. hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Weisz Dávid:

Az igen tisztelt közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon 6 éven át

Tóth és Sonn czég

alatt folytatott társas **szabó üzletet** a mai napon közös barátságos megegyezés útján megszüntettük és az üzletet az összes cselekvő és szenvedő vagyonnal átvevén azt

Sonn József

ezelőtt „MÜNZ F.”

törvényszékieleg bejegyzett czégem alatt a társas czég által

eddig birt helyiségben (Andrássy-tér Bing ház)

fogom tovább vezetni.

Hogy t. vevőim minden igényeinek eleget tehessek, **üzletemben kitünő szabásról gondoskodtam**, nemkülönben a legjobb minőségű bel- és külföldi szövetek dús választékát tartom raktáron, valamint pontos és jutányos kiszolgálás által is megelégedésük elnyerésére fogok törekedni.

Midőn társas czégünk iránt eddig tanúsított jóindulatáért köszönetemet kifejezem, kérem azt számomra továbbra is fenntartani,

kiváló tisztelettel

SONN JÓZSEF.

83 2—10

Üzlet-átvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben,

Andrássy-tér 15. sz. alatt fennállott

férfi-, divat- és norinbergi diszműáru üzletet

átvettük s azt

Brunner Géza és Társa

a „Jokey“-hoz

törvényszékieleg bejegyzett czég alatt a kor igényeinek megfelelő **legjobb minőségű áruval felszerelve** tovább vezetjük.

Főtörekvésünk az, hogy igen t. vevőink bizalmát s teljes megelégedését kiérdemeljük, A n. é. közönség becses pártfogásáért esdvé, vagyunk

Arad, 1895. Január hó végén.

kiváló tisztelettel

Brunner Géza és Társa.

80/1895. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke: I. a városi kövezeti-alapnak terhére a folyó évben elrendelt munkák, u. m.: 1. a radnai-ut átkövezése, 2. a fegyver-utcának rendezése és az utcái vizek levezetése cséjából kikövezett folyókák készítése, 3. a Forray-utca átkövezése, 4. Az aranykéz-utcái vizeket elvezető nyílt csatorna kikövezése, és II. 1000 köbméter törtkőnek szállítása iránt f. é. február hó 11-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási ára az egyes munkáknak a következő: az 1. alatti munkára nézve 7827 ft, a 2. alatti munkára nézve 1062 ft, a 3. alatti munkára nézve 750 ft, a 4. alatti munkára nézve 411 ft 15 kr, egy köbméter törtkőre nézve 4 ft.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli- és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

82 | 95.

Arverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház II. emeletén levő 8. számú 6 utcái szobából és megfelelő mellékhelyiségek-ből álló lakásnak f. évi május hó 1-től 8 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 4-én d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár évi 520 ft bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén felhívtnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórassék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigorúan büntetettnek fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hómennyiség lerakóhelyéül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla

alkapitány.

Meghívás.

Az „Aradi polgári takarékpénztár“
részvénytársaság

VII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

f. évi február hó 24-én d. e. 10 órakor

az intézet tanácstermében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényeseket ezennel meghívja.

Tanácskozási sorrend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő bizottság ki-nevezése.
  2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek kapcsán betér-jesztendő 1894. évi mérleg feletti határozathozatal.
  3. Az 1894. évi tiszta nyereség felosztása s az osztalék megállapítása.
  4. Igazgatósági jelentés az építkezési ügy tárgyában.
  5. Igazgatósági előterjesztés a vezértitkár fizetésének felemelése és az alapszabályok módosítása tárgyában.
  6. Az alaptőke felemelése társasági alapszabályok 4. 21. 29. és 59. §§-ainak módosításával.
  7. Két igazgatósági tagnak megválasztása.
  8. A felügyelő bizottság és a bíráló választmány tagjainak megválasztása.
- Azon tisztelt részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében saját nevükre irt részvényeiket legkésőbb f. évi február 21-ig az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Kelt Aradon, 1895. évi január hó 29-én.

Az igazgatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy a helyben fennállott

Tóth és Sonn

törvényszékieg bejegyzett közkereseti társaság a közöttünk, volt társasági beltágok között létrejött barátságos megegyezés mellett megszűnt s hogy ennél fogva

férfi-szabó üzletemet

törvényszékieg bejegyzett

Tóth Mihály

czégem alatt, a „Fehér Kereszt“ átellenében levő

Deák Ferencz-u. 42. sz. házban

(ezelőtt Reisz Ottó-féle villanyműszerész üzlethelyiség)

személyes szabászatom és vezetésem mellett folyó évi február hó 1-től kezdve tovább folytatni fogom.

Midőn a fentebb említett társaság czég irányában tanusított becses jóakarátát a jövőre nézve számomra kikérni s remélni bátorkodom, egyidejűleg becses figyelmébe ajánlom azon körülményt, hogy üzletemet teljesen ujonnan felszerelvén, anyagkészletraktáramban a legfinomabb magyar, angol és francia posztószövetek és kelmék dus választékban állanak t. rendelőim rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

Tóth Mihály.

79. 2—10

Felhívás.

Kosza Zaharia duudi és Ruz Juon drauczi erdőbörök mint Nagys. Dániel Pál és Dániel Gergely erdőbirtokos uraknak alkalmazottjai a részükre a ternovai járási főszolgabíró ur által 1881. évi szept. hó 27-én 43, s illetve 1881. évi szeptember hó 20-án 34. sz. a. kiállított erdőbri eskü bizonyítványukat elvesztvén, kérik a t. megtalálót, hogy ezen bizonyítványokat a hírlapi közzétételétől számított 15 nap alatt nevezett erdőbörök visszaadja s esetleg aradvármegye tek. közigazgatási erdészeti bizottságába küldje be.

Kiszely Béla.

uradalmi erdőtiszt.

Egy házaspár

Házmasteri minőségben **f. évi mározius hó 1-től havi 15 frt fizetés mellett alkalmazást nyerhet.** 89. 1-3.

Elegendhetlen feltétel, hogy az asszony a román és német nyelvet tökéletesen bírja és jó főzőné legyen.

Bővebbet: **Zádor Bertalannál** Szabadságtér 13. sz. II. emelet.

N. Kamarás község előljáróitól.

ad 76 sz./1895.

88. 1-1

Hirdetmény.

Nagy Kamarás község előljárósága részéről ezennel közzétették, hogy a n. kamarási határban f. évi január hó 19-én, egy nyolcz éves, sárga szőrű, csillagos homloku, hóka orru, h. b. lábára kesely-kancsa-ló-vetett bitangsgába; ezen ló ki nem sajátítás esetén f. évi február hó 17-én, v. 10 órakor a Mezőgyes-egyházi hetipiacon, az 1894. évi XII. t. cz. 107. §-a értelmében nyilvános árverésen eladni fog.

N. Kamarás, 1895. évi január hó 28-án.

Buczurka József
jegyző.

Varga Mihály
bíró.

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve neveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat.

1. Másból petét el nem fogadál.

2. Minden termett gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézethez, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, kiloként egy forintjával váltatnak be, csak a külsőleg fekete gubók, mint teljesen haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnak, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1895 évi január hó 18.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

arany 13 ozlat
brm. 9 díz- és
olthamori okmány.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal 1 frt 10 kr. o. é.

30 év óta udv. istállóiban valamint katonai és polgári nagyobb istállóiban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzamosások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

osztrák-magyar cs. és kir.
udvari szállító.

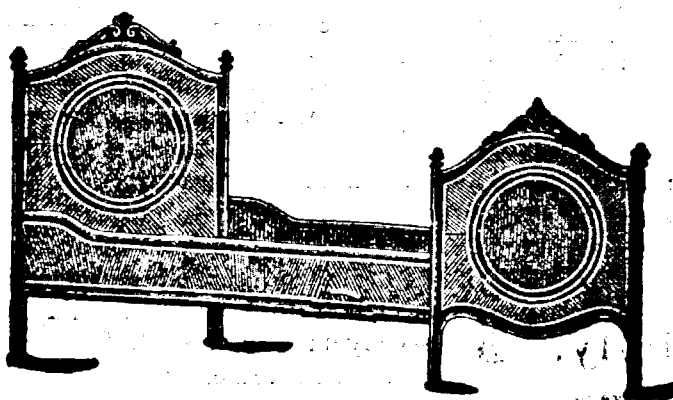
Tessék a fő-
bbi védjegyre
figyelni, s a vé-
telnél határo-
zottan kifejezni
Kwizda-féle
Restitutionsfluid.

Fő letét: kerül. gyógyszer-tár Korneuburgban.

Kapható a
gyógyszertár-
okban és
droguisták-nál.

132

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az ősi és teli tőnyre gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatartók, mozdószekek, nyek, gyermekkoscsik, ágybetétek,** a legdiszesebb kivitelben.

Kályha ellenzőim

izléses kivitelben **minden versenyt felülmulják** és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Vasbutor javítások, újjáélesztése és testése elfogadtatik.

Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,

Arad, hal-tér 4-ik sz.

18.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

Aradmegyei takarékpénztár.

Az aradmegyei takarékpénztár t. részvényesei

a folyó évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXIV. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

I. Az évi jelentés, az 1894. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése; határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felosztások megadása.

II. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése, és ezzel kapcsolatban az alapszabályok 3. §-nak megfelelő módosítása tárgyában.

III. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság megbizatosi idejének lejártá folytán: négy igazgatósági tag, egy felügyelő-bizottsági elnök, két felügyelő-bizottsági rendes és egy póttag, valamint kilencz választmányi tag választása.

IV. A t. részvényesek netaláni indítványai.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, miszerint részvényeiket a közgyűlés napjáig **az intézet pénztáránál,** vagy annak fiókpenztáránál **Eleken** nyugta mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1895. évi január hó 23-án.

64. 3-13.

Az igazgatóság.

MEGHIVÁS.

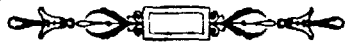
Az ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

t. részvényesei

a folyó évi február hó 17-én délelőtt 10 órakor.
az intézet tanácstermében tartandó

XXV. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSRE

ezennel tisztelettel meghivatnak.

N A P I R E N D:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére egy bizottság kiküldése.
2. Az igazgatóság s a felügyelő-bizottság jelentése az 1894. évi mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése és új részvények kibocsátása iránt.
4. Az alapszabályok módosítása.

5. Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és az igazgató-választmányi tagok megbízatási idejének lejáratára folytán: négy igazgatósági tag, három felügyelő-bizottsági rendes, egy póttag és harmincz igazgató-választmányi tagnak három évre történendő megválasztása.
6. A t. részvényesek netáni indítványai.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek az alapszabályok 6. és 68. §§-ainak értelmében részvényeiket f. évi február 16-ig az intézet pénztáránál letéteményezni.

Kelt Aradon, 1895. január hó.

Varjassy József, elnök.

Kisjenői takarékpénztár.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Fők. lapsz.			Fők. lapsz.				
85	Pénzkészlet	5376	37	7	Alaptőke	60000	—
83	Váltó tárcza	261452	64	60	Tartaléktőke	1220	15
91	Kötvény	26534	—	88	Betétek	147728	25
82	Jelzálog	38445	—	86	Vizleszámítások	121550	—
11	Értékpapírok: 40 drb Eleki takarékpénztári részv. à 100 frt. 4000			8	Fel nem vett osztalék	20	—
	6 drb. Battonyai takarékpénztári részv. à 50 frt. 300	4300	—	54	Átmeneti kamatok	3800	—
72	Perköltség előleg	216	85		A múlt évről még fennmaradt 9584 frt 22 kr. veszteség teljes kiegyenlítése után — tiszta nyereség	2006	46
		336324	86				

62. 1—1.

Kisjenő, 1894. Deczember hó 31-én.

Ifj. Oltványi Pál s. k.
igazgatósági elnök.

Messzer Lipót s. k.
igazgatósági alelnök.

Vály Lajos s. k. **Schreyer Jakab** s. k.
igazg. tanácsos. igazg. tanácsos.

Schillinger M. s. k. **Suhajda Béla** s. k.
igazg. tanácsos. igazg. tanácsos.

A könyvvezetésért:
Kulik Dezső s. k.
titkár főkönyvelő.

Ezen mérleg-számla a fő- és mellék-könyvekkel általunk összehasonlítottván az mindenben helyesnek és rendben levőnek találtatott.

Kisjenő, 1895. január hó 12-én.

Dr. Vékony Albert s. k.
f. b. elnök.

Bayer György s. k.
f. b. tag.

Dávid József s. k.
f. b. tag.

Kemény Sándor s. k.
f. b. tag.

Aradmegyei takarékpénztár.

Mérleg-számla 1894.

Vagyon.

Teher.

Pénztár készlet	120149	93	Részvény tőke	200000	
Váltó tárcza . . . . . frt 2095636.16			Tartalék alap . . . . . frt 136257.91		
Záloglevél biztosítéki alap			Záloglevél biztosítéki alap . . . . . frt 250000.—		
3 aláírásu tárcza váltókban . . . . . frt 250000.—	2345636	16	Árfolyam különbözeti tartalék alap . . . . . frt 19750.90	406008	81
Ingtalan kölcsönök	814977	80	Tisztviselői nyugdíj-alap	29579	26
Záloglevél kölcsönök	644854	32	Betétek	4381227	38
Előlegek értékpapírokra	79862	—	Betétek folyó számlán . . . . . frt 264875.26		
Előlegek értékpapírokra folyó számlában	1515010	80	Betétek check számlán . . . . . frt 153425.41	418303	67
Előlegek árukra	267322	50	Forgalomban lévő 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek	512650	—
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	53909	10	Hitelezők	193617	09
Záloglevél készlet:			Hátralékos tőke kamat-adó	9244	73
824,800 kor. 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek á frt 98	404152	—	Fel nem vett osztalékok . . . . . frt 407.50		
Értékpapír készlet	25395	25	Fel nem vett záloglevél szelvények frt 6.75	414	25
Leltár álladék . . . . . frt 3795.37			Előre felvett kamatok	44472	11
20% leírásért . . . . . frt 759.06	3036	31	Nyereség egyenleg:		
Hátralékos kamatok	2658	29	elővitel 1893. évről . . . . . frt 6000.—		
			1894. évi tiszta nyereség . . . . . frt 75447.16	81447	16
	6276964	46		6276964	46

Arad, 1894. december 31-én.

Ring Géza s. k.,
vezértitkár.

Ottenberg Tivadar s. k.,
titkár és cégvezető.

Nattland Bernát s. k.,
főkönyvvezető.

Hász Sándor s. k.,
igazgatósági elnök.

Dániel Gergely s. k.,
igazgató.

Neuman Ede s. k.,
igazgató.

Wadowsky Gusztáv s. k.,
igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk.

Aradon, 1895. évi január hó 17-én.

Dániel László s. k.,
felügyelő bizottsági elnök.

Herzel Bernát s. k.,
fel. biz. tag.

Sarlot Domokos s. k.,
fel. biz. tag.

Braun Ede s.
fel. biz. póttag.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“ XXIV. rendes évi közgyűléséhez intézett felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Az aradmegyei takarékpénztár alólírt felügyelő bizottsága az intézet igazgatósága által előterjesztett 1894. évi zárszámadásokat alapos vizsgálatnak vetette alá. Összehasonlította azokat tételről tételre, egyrészt az intézeti könyvekben foglalt részletes adatokkal, másrészt a közreműködésével minden egyes darabra nézve megejtett leltározás eredményeivel.

Ezek alapján kijelenti, miszerint az összes számadásokat, az 1894. évi vagyon mérleget, valamint az 1894. évi veszteség és nyereség számlát helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találta.

A felügyelő bizottság a kereskedelmi törvény 195-ik §-a szerint és az alapszabályok határozmányainak megfelelően a lefolyt üzleti évben is gyakrabban vizsgálta és rovincsolta az intézet számadásait és ügykezelését. — Öröme szolgál, hogy a t. közgyűlésnek jelentést tehet azon megnyugvást ébresztő tapasztalatok felől, melyeket szerzett úgy az időközönkénti vizsgálatok alkalmával, mint jelenleg is, midőn az évi zárszámadásokat megvizsgálta.

Az intézeti vagyon kezelése, az üzlet vezetésének és folytatásának mozzanatai figyelmének kiváló tárgyát képeztek és azon meggyőződést eredményezték, hogy a takarékpénztári igazgatóság működése mindenben az éberségnek, tapintatos, óvatos és körültekintő munkának kiolthatlan bélélyegét viseli magán, hogy a kezelés minden ágában a legpéldásabb rend uralkodik és hogy az alapszabályok és törvények határozmányai pontosan betartottak.

Megbízatusunknak és hivatatusunknak megfelelően konstataljuk ezennel, miszerint az igazgatóság részéről az 1894-iki üzleti évre beterjesztett mérleg-számla az intézeti vagyon valóságos állapotának hű kimutatását képezi és hogy ezen kimutatásban, valamint a veszteség és nyereségszámlán kitüntetett 81,447 frt 16 krnyi tiszta nyereség tökéletesen megfelel a valósággal elért eredménynek.

Ennélfogva hozzájárulunk úgy a mérleghez, mint az igazgatóság jelentéséhez és az utóbbiban foglalt javaslatokhoz a kimutatott 81,447 frt 16 kr tiszta nyereség hova fordítása és felosztása iránt, melyet elfogadásra ajánlunk a t. közgyűlésnek.

Végül indítványba hozzuk e jelentésünk alapján, hogy az igazgatóság működésére nézve a felmentvényt megadni méltóztassék és ugyanezt kérjük a mi saját működésünkre nézve is.

Arad, 1895. évi január hó 17-én.

Arad, 1895. évi január hó 17-én.

25. I—1.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“ felügyelő bizottsága:

Dániel László s. k.,
b. elnök.

Herzel Bernát s. k.,

Sarlot Domokos s. k.,

Braun Ede s. k.,
póttag.

„Aradi Nyomdarszénvénnyárság“ könyvnyomdája.